

A N N A L E S A G R I C U L T U R A E F E N N I A E

Maatalouden tutkimuskeskuksen aikakauskirja

1963

Supplementum 3

Vol. 2

Chartae agrogeologicae 19 — Agrogeologia kartoja 19

MALMI — TUUSULA

RAIMO ERVIÖ

Maatalouden tutkimuskeskus, Maantutkimuslaitos, Helsinki

Summary: Soil map of Malmi — Tuusula

HELSINKI 1963

ANNALES AGRICULTURAE FENNIAE

Maatalouden tutkimuskeskuksen aikakauskirja
Journal of the Agricultural Research Centre

TOIMITUSNEUVOSTO JA TOIMITUS EDITORIAL BOARD AND STAFF

<i>E. A. Jamalainen</i>	<i>V. Kanervo</i>	<i>K. Multamäki</i>	<i>O. Ring</i>
<i>M. Salonen</i>	<i>M. Sillanpää</i>	<i>J. Säkö</i>	<i>V. Vainikainen</i>
<i>O. Valle</i>		<i>V. U. Mustonen</i>	
Päätoimittaja		Toimitussihteeri	
Editor-in-chief		Managing editor	

Ilmestyy 4—6 numeroa vuodessa; ajoittain lisäidoksia
Issued as 4—6 numbers yearly and occasional supplements

SARJAT — SERIES

Agrogeologia, -chimica et -physica
— Maaperä, lannoitus ja muokkaus
Agricultura — Kasvinviljely
Horticultura — Puutarhanviljely
Phytopathologia — Kasvitaudit
Animalia domestica — Kotieläimet
Animalia nocentia — Tuhoeläimet

JAKELU JA VAIHTOTILAUKSET DISTRIBUTION AND EXCHANGE

Maatalouden tutkimuskeskus, kirjasto, Tikkurila
Agricultural Research Centre, Library, Tikkurila, Finland

MALMI — TUUSULA

RAIMO ERVIÖ

Maatalouden tutkimuskeskus, Maantutkimuslaitos, Helsinki

Summary: Soil map of Malmi — Tuusula

Saapunut 25. 5. 1963

SISÄLLYS

	Sivu
Tutkimusalueen kuvaus	3
Maantieteellinen sijainti	3
Maasto ja vesistöt	3
Kallioperä	5
Ilmasto ja kasvillisuus	5
Maan luokitus- ja kartoitusperusteet	6
Maanperäkartoituksen suoritus	7
Maan käyttö- ja maalajisuhteet	10
Maalajien fysikaalisia ominaisuuksia	12
Maan pH	14
Maan ravinteisuus ja humus	16
Vaihtuva kalkki	19
Vaihtuva kali	19
Helposti liukeneva fosfori	19
Orgaaninen aines ja typpi	19
Kasvinviljely	20
Maan taloudellinen ja teknillinen käyttö	21
Kirjallisuutta	22
Summary	23
Liite 1 — Appendix 1	
Kivennäismaiden lajitekoostumus	28
Particle size distribution of mineral soils	28
Liite 2 — Appendix 2	
Maan kemiallisia ominaisuuksia	30
Chemical properties of soils	30
Maaperäkartan merkinnät — Explanation of soil map	44

Alkulause

Malmin—Tuusulan alueella suoritettiin maaperäkartoitusta vuosina 1936—39. Tämän työn perusteella piirrettiin kartat Tuusula ja Hyrylä vuosina 1946 ja 1948. Karttalehtien Nurmijärvi ja Seutula maaperäkartoitus tarkastettiin kesällä 1953. Hämeenkylässä ja Malmin osalta kartoitus suoritettiin käytännöllisesti katsoen kokonaan uudestaan vuosina 1949, 1960 ja 1961.

Tätä 26:n vuoden aikana tapahtunutta maaperäkartoitusta ovat suorittaneet I. Hentunen, A. Kanto, M. Kurki, T. Keränen, A. Lomamaa, O. Mäkitie, O. Palva, L. Rautiainen, A. Tiitu, Leila Urvas ja R. Erviö. Tuusulan ja Hyrylän lehden alueen tarkastuksen on tehnyt E. Kivinen, Nurmijärven ja Seutulan O. Mäkitie, P. Purokoski ja O. Valanko sekä Hämeenkylässä ja Malmin R. Erviö.

Alueen maaperäkartat eivät ole yhtenäisiä, mikä johtuu niiden eriaikaisesta valmistumisesta. Karttalehti Tuusula poikkeaa jopa maalajien väritykseltäänkin muista. Tuusulan ja Hyrylän maaperäkartat on piirretty vanhalle v. 1933 tehdylle karttapohjalle. Sen sijaan Nurmijärven ja Seutulan karttojen pohjana ovat vuoden 1946 sekä Hämeenkylässä ja Malmin pohjana vuoden 1954 ilmavalokuvauksen pohjalla tehdyt peruskartat. Vain kahdessa viimeksi mainitussa on korkeuskäyrät. Maanäytteiden pH- ja pääravinnemääritykset on tehty Maantutkimuslaitoksella E. Laksen johdolla. Humusmääritykset on suorittanut Maria Annala ja typpimääritykset H. Höijer. Lieteanalyysit lajitekoostumuksesta ovat suorittaneet O. Lehtonen ja Anja Tuomikoski.

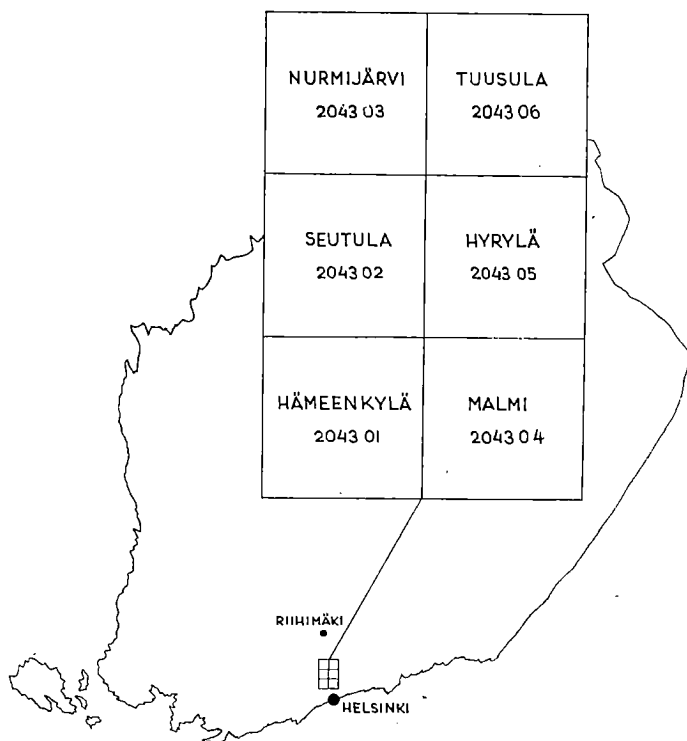
Karttojen piirustuksen painatusta varten ovat suorittaneet Hilikka Hakola, Kirsti Mansala, H. Paajanen ja Hymmi Poutanen.

Helsingissä 25. 5. 1963.

Raimo Erviö

Tutkimusalueen kuvaus

Maantieteellinen sijainti. Malmin—Tuusulan karttaryhmän alue sijaitsee Helsingistä pohjoiseen, maantieteellisesti määritettynä $24^{\circ} 43' 30''$ — $25^{\circ} 05' 15''$ itäistä pituutta ja $60^{\circ} 13' 39''$ — $60^{\circ} 29' 51''$ pohjoista leveyttä. Alue käsittää 6 karttalehteä, kukin kooltaan 10×10 km eli yhteensä 600 km^2 . Karttalehtien sijainti selviää alla olevasta piirroksesta.

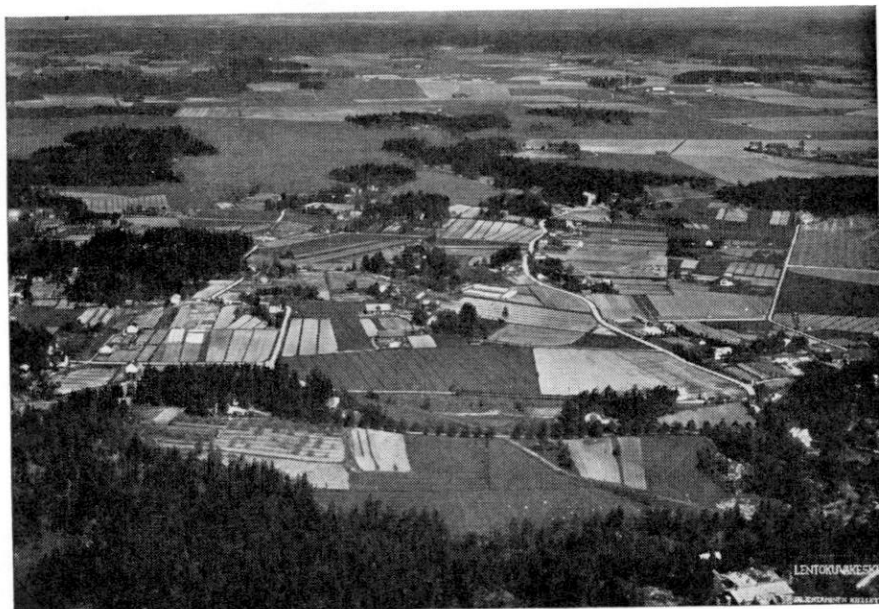
Tutkittuun alueeseen kuuluu osia Helsingistä, H:gin mlk:sta, Espoosta, Nurmijärvestä, Tuusulasta ja Järvenpäästä. Näistä kunnista on H:gin mlk:n ja Tuusulan pinta-alaosuus suurin ja Espoon ja Järvenpään vähäisin.

Maasto ja vesistöt. Kyseessä olevalla alueella on melkoisia korkeusvaihteluita. Malmin karttalehdellä sen kaakkoiskulmassa on maa vajaat

5 m merenpinnan yläpuolella, kun taas Nurmijärven lehden luoteisosassa korkeimmat kallioiden laet kohoavat 110 m:n korkeuteen. Alueen korkeus merenpinnasta kasvaakin melko tasaisesti kaakosta luoteeseen. Suurimmat korkeuserot samalla karttalehdellä ovat Nurmijärvellä, missä korkeimpien ja alavimpien alueiden ero on 78 m. Seuraavasta asetelmasta selviävät eri karttalehtien alueiden keskimääräiset korkeudet merenpinnasta (VIRKKALA 1959):

Nurmijärvi	61.8 m	Tuusula	53.3 m
Seutula	45.4 „	Hyrylä	46.3 „
Hämeenkylä	34.7 „	Malmi	25.1 „

Laakeat peltoalueet ja epäyhtenäiset, kallioidet moreenimäet ovat seudulle luonteenomaisia. Suurimmat viljelyslakeudet ovat Helsingin pitäjän kirkon ympäristössä ja Seutulän kylässä aluetta halkovan Vantaanjoen rantatasangoilla. Lisäksi on melkoisia peltoalueita Hämeenkylä—Vanhankylän seudulla, Siippoossa, Tuusulanjärven länsipuolella sekä Nurmijärven kirkonkylässä. Koillis-lounaissuunnassa leikkaa murroslaakso alueen miltei suoraviivaisesti kahtia. Laakson koillispuolella on pitkänomainen Tuusulanjärvi ja lounaispuolella kapea Pitkäjärvi. Näiden välillä virtaa laaksossa Tuusulanjoki sekä n. 4 km:n matkan Vantaanjoki. Edellä mainittujen järvien lisäksi on Tuusulassa n. 1.3 km²:n laajuinen Rusutjärvi. Muita huomionarvoisia järviä ei alueella olekaan. Kaikki järvet ovat suhteellisen matalia ja sameavetisiä.

Kuva 1. Laakeat peltoalueet ja epäyhtenäiset, kallioidet moreenimäet ovat seudulle luonteenomaisia. Pakinkylä, taustalla Vantaanjoen laakso-alue.

Fig. 1. A view of Vantaa River valley (Pakinkylä). Level topography with irregular moraine or bare rock hillocks is typical of the region.

Lisäksi mainittakoon Nurmijärven vesijättö, joka käsittää n. 250 ha:n laajuisen vetisen, rehevääkasvuisen liejualueen. Järven täydellisestä kuivattamisesta pelloksi pengertämällä on suunnitelma olemassa, mutta työ on vielä kesken.

Kallioperä. Alueen kallioperä kuuluu arkeoisella ajalla n. 1750—1850 milj. vuotta sitten syntyneeseen svekofennialaiseen muodostumaan. Suurin osa tästä on happamiin syväkiviin luettavaa graniittia, mutta etelä- ja länsiosissa tavataan myös pintakivilajeihin kuuluvaa kvartsi- ja maasälpäliusketta (SIMONEN 1960). Graniittisista kivilajeista mainittakoon oligoklaasigraniitti, jota tavataan mm. Nurmijärven kks:ssä, ja dioriitti, jota esiintyy Nurmijärven ja Palojoen kylien länsipuolella (MOBERG 1889). Hämeenkylässä ja Seutulän karttalehtien länsiosat kuuluvat ns. Bodomin graniitin alueeseen (SEDERHOLM 1926). Kiteisistä liuskeista esiintyy Nurmijärven kirkolta etelään ja itään Palojoelle kaartuvana vyöhykkeenä diopsidigneissia ja Hämeenkylässä karttalehdellä Laaksoalahden Martinkylän alueella leptiittejä. Näihin molempiin kivilajiesiintymiin liittyy myös kalkkivälikerroksia (VIRKKALA 1959). Kalkkikiveä on aikoinaan tältä alueelta louhittukin Laaksoalahdessa, Hämeenkylässä, Martinkylässä ja Vantaalla. Rautamalmia on tutkitulta alueelta louhittu Sillbölen ja Hämeenkylässä kaivoksista 1700- ja 1800-luvulla (LAIKAKARI 1946; HYYPPÄ 1950). Mainittakoon vielä, että Malmin karttalehden lounaisosasta Pakilasta löydettiin v. 1950 vähäinen lyijymalmiesiintymä (KULONPALO 1946).

Ilmasto ja kasvillisuus. Tutkittu alue kuuluu sääolojensa puolesta Suomen suotuisimpiin. Vain Lounais-Suomessa on pieni alue, joka on vielä suotuisampi kasvinviljelylle. Kasvukauden lämpötilojen keskimääräinen summa, jota voidaan pitää viljelykasvilajien ja -lajikkeiden tarvitsemien lämpötilojen mittana, on tällä seudulla 1400°. Vastaava lämpötilasumma on Turun seudulla 1450°, Jyväskylän korkeudella alle 1250° ja Sodankylässä 900° (KERÄNEN 1942). Termisen kasvukauden pituus on 170—175 vrk. Vuoden keskilämpötila on +4—5° C. Vuosien 1921—1950 keskilämpötila oli Tammistossa, joka sijaitsee Malmin karttalehden keskiosassa, +4.5° ja Järvenpäässä, joka sijaitsee Tuusulan karttalehden pohjoislaidassa, +4.2°. Näin ollen lähempänä rannikkoa on keskimäärin 0.3° korkeampi keskilämpötila. Maatalouden tutkimuskeskuksen Tikkurilan laitoksilla, jotka sijaitsevat Malmin karttalehden pohjoisosassa, tehtyjen havaintojen perusteella ovat vuoden termisten kausien pituudet: kevät 46, kesä 121, syksy 65 ja talvi 133 vuorokautta. Terminen kevät, jolloin vuorokauden keskilämpötila sivuuttaa 0° C:n, alkaa Tikkurilassa keskimäärin huhtikuun 3. p:nä ja kesä, jolloin keskilämpötila kohoaa +10° C:seen, alkaa toukokuun 19. p:nä (KOLKKI 1959). Lämpimimmän kuukauden, heinäkuun, keskilämpötila on +17° C ja kylmimmän, helmikuun, —7° C.

Alue sijaitsee runsassateisella Suomenlahden rannikkoseudulla. Vuotuinen sademäärä on vuosien 1921—50 havaintojen mukaan 650 mm, josta kasvukauden osalle tulee 300 mm. Lumipeitteen vahvuus on 30—40 cm mitattuna maaliskuun 15. p:nä (ANGERVO 1960).

Seudun kasvistoa ilmentää hyvin sen puuston ja metsätyyppien luonne. Jaloista lehtipuista, joita meillä on totuttu pitämään suotuisan ilmanalan mitatana, esiintyy tammi (*Quercus robur*) koko alueella luonnonvaraisena vaikkakin harvinaisena (ERKAMO 1960). Seudun metsät ovat kuusivaltaisempia kuin muualla Suomessa. Koko metsäalasta on kuusivaltaisia yli 60 %, mäntyvaltaisia 10—20 % ja koivuvaltaisia 10 %. Mustikkatyypin metsät, joita on lähes puolet metsäalasta, ovat vallitsevia. Nämä ovat etupäässä *Oxalis-Myrtillus* (OMT) ja *Myrtillus* (MT) -tyyppiä. Lehtoja ja lehtomaisia metsiä on noin 1/3 metsäalasta, jota vastoin puolukkatyypin metsien osuus jää pienemmäksi kuin 1/10. Suota on alle 10 % maa-alasta. Tästä kuuluu yli 60 % korpiin ja loput ovat etupäässä rämeitä (ILVESSALO 1960).

Maan luokitus- ja kartoitusperusteet

Maaperäkartoituksen tarkoituksena on saada käsitys alueen maalajeista sekä niiden sijainnista ja ominaisuuksista etupäässä maan maataloudellista käyttöä ajatellen. Maaperäkartat ovat myös apuna suunniteltaessa asutusalueita ja kulkuväyliä, jotta ne saataisiin kansantaloudellisesti tarkoituksiinsa sopivimmille alueille. Edelleen saadaan maaperäkartasta käsitys edullisimpien viljelymaiden sijainnista ja laajuudesta koko valtakuntaa ajatellen.

Maaperäkartoissa käytetyt värit ilmaisevat kyseisellä paikalla todetun maalajin. Tämän julkaisun lopussa olevasta liitteestä ”Maaperäkartan merkinnät” selviävät kartoitusyksikkönä käytetyt maalajit ja maalajiryhmät sekä niitä vastaavat värit ja muut merkinnät. Maalajien luokitusperusteet on esitetty useiden asiantuntijain v. 1949 yhteisesti laatimassa julkaisussa (AALTONEN ym. 1949). Näissä tutkimuksissa on käytetty mainittua luokitusta, lukuun ottamatta Tuusulan karttalehteä, joka ilmestyi jo vuonna 1947, jolloin olivat vielä voimassa vanhat maalajijaotukset. Niinpä Tuusulan maaperäkartan maalajeja ei voi värien perusteella suoraan rinnastaa muihin karttalehtiin, jotka sen sijaan ovat keskenään vertailukelpoisia. Tuusulan karttalehden alalaitaan on merkitty kartassa käytettyjä värejä vastaavat maalajit. Seuraavassa asetelmassa on esitetty ne maalajit, joiden nykyinen nimitys poikkeaa aikaisemmasta:

Tuusulan karttalehti	Uusi maalajiluokitus
Keskikarkea hiekka	Hieno hiekka
Hieno hiekka	Karkea hieta
Hieta	Hieno hieta
Jäykkä savi	Aitosavi
Kevyt savi	Hietasavi
Urpasavi	Liejusavi

Kaikissa tämän julkaisun yhteenvedoissa on käytetty myös Tuusulan lehden kohdalla uutta maalajijaotusta.

Varsinaisen maalajinimen edessä käytetään eri maalajeista täydennysmerkkintöjä, mikäli kyseinen maalaji sisältää runsaasti näitäkin lajitteita tai aineksia. Käytetyt lisämerkinnät ovat: louhikkoinen (lo), kivinen (ki), sorainen (sr), hiekkainen (hk), hietainen (ht), hiesuinen (hs), savinen (s), liejuinen (lj) ja mutainen (mt).

Maaperäkartoituksen suoritus

Maaperäkartoitus tehdään maanmittaushallituksen peruskartalle, jonka mittakaava on 1 : 20 000. Kartoitukseen käytetään uusimpia saatavissa olevia peruskarttoja, jotka nykyisin on varustettu korkeuskäyrin. Tutkitun alueen kartoista vain Hämeenkylässä ja Malmin pohjakartat ovat niin uusia, että niissä on korkeuskäyrät. Pohjakarttoina käytetyt peruskartat ovat valmistuneet seuraavasti: Hyrylä ja Tuusula v. 1933, Seutula ja Nurmijärvi v. 1946 sekä Hämeenkylässä ja Malmi v. 1954. Karttojen käsittelyn helpottamiseksi kenttätyössä on pohjakartat leikattu yhdeksään osaan, jotka on liimattu tukevalle pahville.

Kenttätutkimukset suoritetaan meillä pääasiallisesti kesä- ja elokuun aikana. Työhön ottavat osaa laitoksen omat tutkijat ja kesän ajaksi palkatut tutkimusapulaiset. Varsinainen tutkimustyö suoritetaan siten, että tutkija kulkee pohjakarttaa seuraten korkeuskäyrien poikkisuuntaan valitsemiaan linjoja pitkin ja toteaa kairan ja lapion avulla maalajien ja maalajikerrosten sijainnit. Aina ei ole tarkoituksenmukaista kulkea suoraviivaisesti, vaan kulkureitit sovitetaan pinnan muodon vaihtelut huomioon ottaen. Työssä tutkitaan maan pintakerros noin metrin syvyyteen saakka. Tutkimuksessa todetut maalajien vaihtumisrajat piirretään pohjakartalle ja kartta väritetään maalajeja vastaavilla väreillä. Myös mahdolliset maalajikerrokset ja niiden paksuudet merkitään karttaan. Hehtaaria pienempiä maalajikuvioita ei yleensä oteta huomioon.

Jokaista neliökilometriä kohden pyritään valitsemaan yksi maalajiltaan tyyppillinen piste, jonka multakerroksesta, jankosta ja pohjamaasta otetaan näyte. Tutkimusalueeseemme kuuluvilta karttalehdiltä on vain Hämeenkylässä ja Malmin karttalehdiltä analysoitu normaali määrä maanäytteitä. Muilta karttalehdiltä, joiden kartoituksesta on kulunut jo pitkä aika, on myöhemmin otettu vain keskimäärin kymmenestä pisteestä näytteet tutkittavaksi. Tässä julkaisussa on siten käsitelty pääasiassa Hämeenkylässä ja Malmin karttalehdiltä otettuja maanäytteitä. Muiden karttalehtien alueilta on tehty sen sijaan erityisen runsaasti happamuusmäärityksiä potentiometrisesti kenttätutkimuksen yhteydessä tuoreista maanäytteistä.

Maanäytteiden analysointi on suoritettu maantutkimuslaitoksen laboratoriossa. Karkea hieta ja sitä karkeammat lajitteet on erotettu näytteistä kuiva- ja märkaseulonnalla. Näitä hienompien lajitteiden osuus on määritetty lieteanalyysin pipettimenetelmällä. Näytteiden humuspitoisuus on laskettu bikromaattipoltolla saadusta hiilimäärästä ja typpimääritykset on tehty Kjeldahlin mukaan. Pääravinteiden määritykset on tehty kaikista näytteistä. Analysointi on suoritettu meillä käytössä olevalla ns. viljavuustutkimusmenetelmällä (Vuo-

Taulukko 1. Yhdistelmä tutkimusalueen maankäyttö- ja maalaisuhteista karttalehdittään.¹⁾
 Table 1. Distribution of cultivated and uncultivated soils to soil types in the mapped area.

Maalaji—Soil type	Viljelty maa Cultivated land		Viljelemätön maa Uncultivated land		Koko maa-ala Total land area	
	ha	%	ha	%	ha	%
Hämeenkylä						
Sr — gravel	—	—	.	.01	.	.00(5)
Mr — moraine	111	3.52	4 191	73.68	4 302	48.64
KHk — coarse sand	—	—	6	.11	6	.07
HHk — sand	8	.27	28	.49	36	.41
KHt — coarser finesand	200	6.32	122	2.15	322	3.64
HHt — finer finesand	49	1.56	42	.74	91	1.03
Hs — silt	42	1.33	50	.88	92	1.04
HtS — sandy clay	299	9.47	63	1.11	362	4.09
HsS — silty clay	214	6.78	98	1.72	312	3.53
AS — heavy clay	1 738	55.01	528	9.28	2 266	25.62
LjS — muddy clay	175	5.55	18	.32	193	2.18
Lj — gyttja	13	.42	8	.14	21	.24
Ct — Carex peat	305	9.65	308	5.41	613	6.93
St — Sphagnum peat	4	.12	225	3.96	229	2.58
Yhteensä — Total	3 158	100.00	5 689	100.00	8 845	100.00
% maa-alasta — % land area		35.70 %		64.30 %		100.00 %
Tutkimatonta aluetta — Unexplored area ²⁾						918
Vesistöt — Waters						237
						10 000
Seutula						
Mr — moraine	123	3.20	3 107	51.15	3 230	32.59
KHk — coarse sand	.	.01	9	.15	9	.09
HHk — sand	33	.85	87	1.43	120	1.21
KHt — coarser finesand	21	.54	143	2.35	164	1.66
HHt — finer finesand	707	18.44	832	13.70	1 539	15.53
HtS — sandy clay	374	9.76	229	3.77	603	6.08
AS — heavy clay	2 246	58.52	1 293	21.29	3 539	35.71
Lj — gyttja	3	.07	—	—	3	.03
Ct — Carex peat	323	8.43	202	3.33	525	5.30
St — Sphagnum peat	7	.18	172	2.83	179	1.80
Yhteensä — Total	3 837	100.00	6 074	100.00	9 911	100.00
% maa-alasta — % land area		38.71 %		61.29 %		100.00 %
Vesistöt — Waters						89
						10 000
Nurmijärvi						
Mr — moraine	58	1.67	3 260	50.13	3 318	33.31
KHk — coarse sand	—	—	55	.85	55	.55
HHk — sand	15	.44	42	.65	57	.57
KHt — coarser finesand	173	5.00	407	6.25	580	5.83
HHt — finer finesand	558	16.15	658	10.11	1 216	12.21
Hs — silt	—	—	1	.02	1	.01
HtS — sandy clay	547	15.83	292	4.49	839	8.43
AS — heavy clay	1 805	52.23	1 412	21.71	3 217	32.30
Lj — gyttja	63	1.81	206	3.17	269	2.70
Ct — Carex peat	235	6.81	128	1.97	363	3.65
St — Sphagnum peat	2	.06	42	.65	44	.44
Yhteensä — Total	3 456	100.00	6 503	100.00	9 959	100.00
% maa-alasta — % land area		34.70 %		65.30 %		100.00 %
Vesistöt — Waters						41
						10 000

Maalaji—Soil type	Viljelty maa Cultivated land		Viljelemätön maa Uncultivated land		Koko maa-ala Total land area	
	ha	%	ha	%	ha	%
	Malmi					
Sr — gravel	.	.01	87	2.04	87	1.12
Mr — moraine	70	1.98	2 403	56.41	2 473	31.67
KHk — coarse sand	2	.07	54	1.27	56	.71
HHk — sand	80	2.26	293	6.88	373	4.78
KHt — coarser finesand	187	5.26	288	6.76	475	6.09
HHt — finer finesand	141	3.96	249	5.85	390	4.99
Hs — silt	6	.17	1	.02	7	.09
HtS — finesand clay	498	14.05	226	5.31	724	9.27
HsS — silty clay	61	1.71	17	.40	78	1.00
AS — heavy clay	2 281	64.29	267	6.27	2 548	32.64
LjS — muddy clay	142	3.99	12	.28	154	1.97
Lj — gyttja	—	—	4	.09	4	.05
Ct — Carex peat	69	1.95	99	2.32	168	2.15
St — Sphagnum peat	11	.30	260	6.10	271	3.47
Yhteensä — Total	3 548	100.00	4 260	100.00	7 808	100.00
% maa-alasta — % land area	45.44 %		54.56 %		100.00 %	
Tutkimatonta aluetta — Unexplored area ²⁾					2 129	
Vesistöt — Waters					63	
					10 000	

Hyrylä						
Sr — gravel	—	—	48	.63	48	.48
Mr — moraine	48	2.02	3 036	39.72	3 084	30.85
KHk — coarse sand	—	—	73	.95	73	.73
HHk — sand	29	1.23	1 102	14.42	1 131	11.31
KHt — coarser finesand	587	24.95	944	12.35	1 531	15.32
HHt — finer finesand	109	4.65	181	2.37	290	2.90
HsS — silty clay	56	2.39	14	.18	70	.70
AS — heavy clay	1 382	58.75	945	12.36	2 327	23.28
Ct — Carex peat	128	5.43	676	8.84	804	8.04
St — Sphagnum peat	14	.58	625	8.18	639	6.39
Yhteensä — Total	2 353	100.00	7 644	100.00	9 997	100.00
% maa-alasta — % land area	23.54 %		76.46 %		100.00 %	
Vesistöt — Waters					3	
					10 000	

Tuusula						
Sr — gravel	3	.08	154	2.55	157	1.70
Mr — moraine	36	1.13	2 082	34.44	2 118	22.87
KHk — coarse sand	1	.02	114	1.89	115	1.24
HHk — sand	27	.84	402	6.65	429	4.64
KHt — coarser finesand	494	15.40	668	11.05	1 162	12.55
HHt — finer finesand	643	20.04	740	12.24	1 383	14.94
Hs — silt	2	.05	7	0.12	9	.10
HsS — silty clay	162	5.06	154	2.55	316	3.42
AS — heavy clay	1 558	48.55	1 068	17.66	2 626	28.37
Ct — Carex peat	275	8.56	339	5.61	614	6.64
St — Sphagnum peat	9	.27	317	5.24	326	3.53
Yhteensä — Total	3 210	100.00	6 045	100.00	9 255	100.00
% maa-alasta — % land area	34.68 %		65.32 %		100.00 %	
Vesistöt — Waters					745	
					10 000	

Koko tutkimusalue — Total mapped area

Maalaji—Soil type	Viljelty maa Cultivated land		Viljelemätön maa Uncultivated land		Koko maa-ala Total land area		Koko alue Total area
	ha	%	ha	%	ha	%	%
Sr — gravel	3	.02	289	.80	292	.52	.49
Mr — moraine	446	2.28	18 079	49.92	18 525	33.22	30.87
KHk — coarse sand	3	.02	311	.86	314	.56	.52
HHk — sand	192	.98	1 954	5.40	2 146	3.85	3.58
KHt — coarser finesand	1 662	8.50	2 572	7.10	4 234	7.59	7.06
HHt — finer finesand	2 207	11.28	2 702	7.46	4 909	8.80	8.18
Hs — silt	50	.26	59	.16	109	.20	.18
HtS — finesand clay	1 718	8.78	810	2.24	2 528	4.53	4.21
HsS — silty clay	493	2.52	283	.78	776	1.39	1.29
AS — heavy clay	11 010	56.28	5 513	15.23	16 523	29.62	27.54
LjS — muddy clay	317	1.62	30	.08	347	.62	.58
Lj — gyttyä	79	.40	218	.60	297	.53	.50
Ct — Carex peat	1 335	6.82	1 752	4.84	3 087	5.54	5.15
St — Sphagnum peat	47	.24	1 641	4.53	1 688	3.03	2.81
Yhteensä — Total	19 562	100.00	36 213	100.00	55 775	100.00	92.96
% maa-alasta — % land area		35.07 %		64.93 %		100.00 %	
Tutkimatonta aluetta — Unexplored area ²⁾					3 047		5.08
Vesistöt — Waters					1 178		1.96
					60 000		100.00

1) Taulukossa on peltomaihin sisällytetty myös puutarhamaat ja peltoalueilla sijaitsevat tonttimaat.

2) Esikaupunki- ja asemakaavoitettuja alueita. — Suburbs and other densely settled areas.

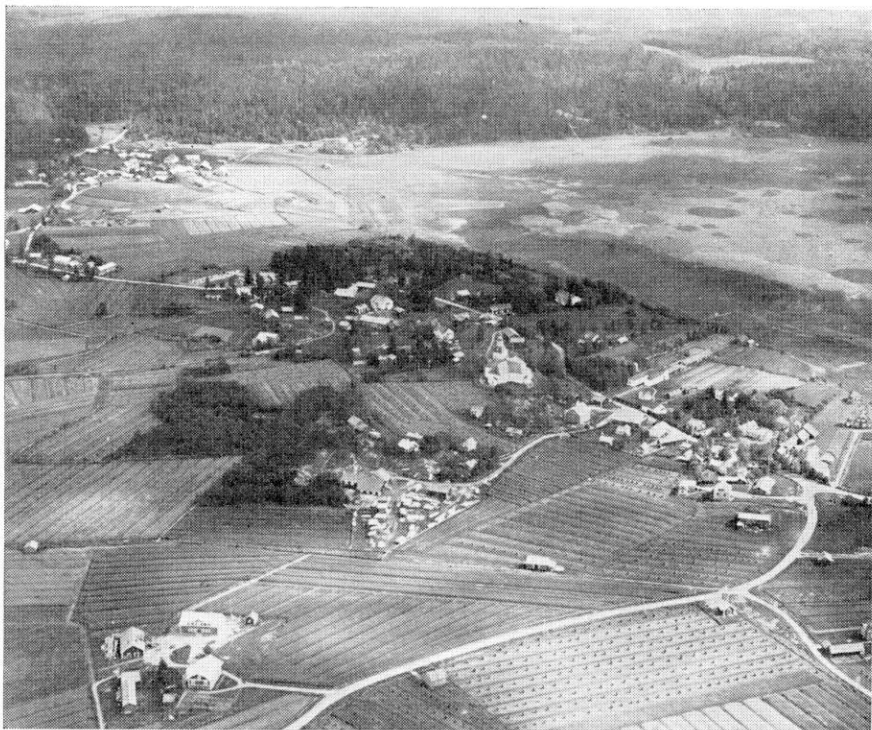
RINEN & MÄKITIE 1955). Tässä menetelmässä huiskutetaan 25 ml maata 250 ml:ssa hapanta ammoniumasetaattiliuosta (pH 4.65). Suodoksesta määritetään kalium ja kalsium liekkifotometrillä ja fosfori kolorimetrisesti. Tulokset on ilmoitettu kilogrammoina hehtaaria kohti 20 cm:n kerroksessa. Kalium on tällöin laskettu 40 %:na kalisuolana K_2O , kalsium kalkkikivijauheena ($CaCO_3$) ja fosfori 20 %:na superfosfaattina (Psf). Maan pH on määritetty maa-vesiliitteestä (1 : 2.5) potentiometrisesti pH-mittarilla.

Maan käyttö- ja maalajisuhteet

Vesistöjen osuus on tällä alueella ainoastaan 2.0 % pinta-alasta. Suurimmat järvet ovat Tuusulan ja Hämeenkyllän karttalehdillä. Ensiksi mainitulla karttalehdellä on vesistöjen osuus 7.4 %, kun se Hyrylän karttalehdellä on vain 0.03 %.

Tutkitulle seudulle on tyypillistä moreeni- ja aitosavimaan vuorottelu ja niiden tasainen jakaantuminen yli koko alueen (taulukko 1). Nämä kaksi maalajia, joita kumpaakin on suunnilleen yhtä paljon, peittävät lähes 2/3 koko tutkitusta pinta-alasta.

Hämeenkyllän karttalehden alueella on moreeni runsaimmin ja Tuusulan alueella niukkimmin. Moreenikerrosten paksuus vaihtelee melkoisesti, mutta yleensä ne ovat alle kolme metriä. Kartoituksessa on moreenialaan luettu myös paljaat kallioesiintymät.

Kuva 2. Nurmijärven kirkonkylä. Kirkko sijaitsee moreenimäellä. Etualalla tasaisia aitosavipeltoja, oikealla taempana kuivatuksen alainen Nurmijärven liejualue ja taustalla laaja metsäinen moreenimaasto. (Valok, Lentokuvakeskus)

Fig. 2. Nurmijärvi church village on a moraine billock. In the foreground are level fields of heavy clay soil. Behind the village is Nurmijärvi Lake, a gyttja area under the process of drainage. In the background is a wooded area of moraine soil.

Karkeita lajittuneita maalajeja on eniten Tuusulan ja Hyrylän (34.4 % ja 29.7 %) ja vähiten Hämeenkylässä karttalehden alueella (4.4 %). Soraa on koko alueella ainoastaan 0.5 %, hiekkamaita on 4.1 % ja hietamaita 15.2 %. Tuusulan ja Hyrylän alueet kuuluvat laajaan glasifluvialiseen muodostumaan, joka alkaa kartoituksen pohjoisrajalta Vanhankylän länsipuolelta, jatkuu etelään Ruskelan, Rusutjärven, Hyökkälän ja Hyrylän kautta ja päättyy Malmin karttalehden pohjoisosaan Seutulän lentoaseman ympäristöön.

Liejuesiintymistä on huomionarvoisin puolikuiva Nurmijärven allas, joka käsittää n. 91 % koko alueen liejumaista.

Turvemaiden keskimääräinen prosentiosuus on 8½ %, josta 1/3 on rahkaturvetta. Rahkaturvesuot sijaitsevat suurimmaksi osaksi seudun itäosassa.

Hämeenkylässä ja Malmin karttalehtien alueilla on osa maa-alasta sellaisessa käytössä, että sen maaperätutkimusta ei ole voitu tai ei ole ollut tarkoituksenmukaista suorittaa. Nämä alueet, jotka ovat taaja-asutuksessa, teollisuustontteina, lentokenttinä ja hautausmaina, on jätetty kartoilla valkoisiksi, eikä niitä ole otettu huomioon maalajien suhteellisia osuuksia laskettaessa. Koko tutki-

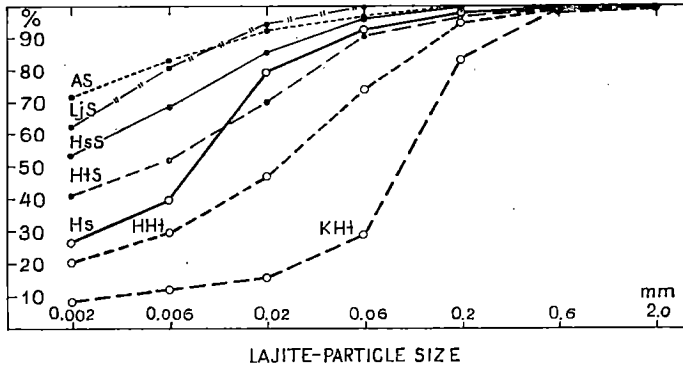
tusta maa-alasta on viljelyksessä 32.6 % eli noin kolmas osa. Runsaimmin viljeltyä maata on Seutulan (3837 ha, 38.7 %) ja Malmin (3548 ha, 45.4 %) lehtien ja vähiten 23.5 % Hyrylän lehden alueella. Peltojen yleisin maalaji on aitosavi, jota on 56.3 % viljelyalasta. Malmin karttalehden peltoista on lähes 2/3 aitosavea, ja muita savimaita, etupäässä hietasavea, on n. 13 % viljelyalasta, joten kaikkiaan 84 % pelloista on savimaita. Hämeenkyllän lehdellä on savimaiden osuus vastaavasti 77 % viljelystä pinta-alasta. Aitosaven jälkeen on viljelyssä eniten hienoa hietaa keskim. 11 % peltoalasta. Sitä on runsaimmin Tuusulan, Seutulan ja Nurmijärven lehtien alueilla. Karkean hiedan aluetta on tutkitun seudun itä-koillisosa, jossa Hyrylän lehden alueella on 25 % ja Tuusulan lehden alueella 15 % pelloista karkeata hietaa. Turvemaita on noin 7 % peltoalasta. Ne ovat etupäässä saraturvetta. Erityisen vähän (1.9 %) tätä maalajia esiintyy seudun alavimmassa osassa, Malmin karttalehdellä. Moreenimaitakin on jonkin verran (n. 2 %) viljelyksessä. Tämä ala koostuu pienistä kaistoista pelto-kuvioiden laitamilla moreenimäkien rinteillä.

Viljelemättömästä maa-alasta on noin puolet moreenia. Soran, hiekan ja hiedan osuus on runsas viidennes. Aitosavea on viljelemättömänä maana varsin paljon, n. 15 %, ja muita savia 3 %. Viljelemättömiä sara- ja rahkaturpeita on vajaat 5 % kumpaistakin.

Viljelyalan laajentamismahdollisuuden selvittämiseksi on tarkasteltava, miten suuri osa viljelemättömästä maa-alasta on viljelykel-poista. Jos viljelykelpoiksi maalajeiksi katsotaan hietta-, hiesu-, savi- ja lieju-maat sekä saravaltaiset turvemaa, on näiden maalajien osuus koko maa-alasta noin 60 %. Nykyinen viljelyala on noin 5 % suurempi, kuin mitä käytetyt peruskartat osoittavat, sillä Tuusulan ja Hyrylän karttalehtien peltoala vastaa vuoden 1933 ja Nurmijärven ja Seutulan vuoden 1946 tilannetta. Kun viljel-tyä maata on tutkimuksen mukaan 35 % ja peltoala on vielä lisääntynyt noin 5 %, jää teoriassa noin 20 % viljelykelpoista maata nykyisen pelto-alan ulkopuolelle. Todellisuudessa kaikkia maalajin puolesta viljelykel-poisia maita ei voida kuitenkaan ottaa kannattavaan viljelyyn. Sellai-sia tekijöitä, jotka rajoittavat maan käyttöä viljelykseen, ovat pienialaisuus, etäinen sijainti, vaikeudet peruskuivatuksessa ja jyrkät korkeusvaihtelut. Kun nämä tekijät otetaan huomioon, voitaneen sanoa, että tutkitulla alueella on mahdollisuus lisätä peltoalaa 6 000 — 8 000 ha eli nykyisestä 40 prosentista 50—55 prosenttiin tutkitusta maa-alasta.

Maalajien fysikaalisia ominaisuuksia

Maalajien lajitekoostumusmäärittämiä on tehty vain kahden viimeksi kartoitetun alueen, Malmin ja Hämeenkyllän, näytteistä. Näiltä karttalehdiltä on määritetty yhteensä 67 näytettä, jotka ovat etupäässä peltomailta (liite 1). Kuvassa 3 on esitetty eri maalajien lajitekoostumusten keskiarvokäyrät. Suurin

Kuva 3. Lajittuneiden maalajien keskimääräinen lajitekoostumus.
 Fig. 3. Average particle size distribution of sorted mineral soils.
 AS = heavy clay, LjS = muddy clay, HsS = silty clay, HtS = fine sand clay, Hs = silt, HHH = finer finesand, KHH = finesand,

osa tutkituista hiedoista ja hiesuista on heikosti lajittuneita ja sisältää päälaajitteen ohella suhteellisen runsaasti sekä sitä karkeampia että hienompia lajitteita (taulukko 2).

Aitosavien keskimääräiseksi saviprosentiksi on saatu sekä Malmin että Hämeenkyllän lehdillä 71.6 %. Kymmenessä tutkituista 16 aitosavinäytteestä on savilajitetta yli 70 %, suurin prosenttimäärä on 83.1. Tutkittujen hiesusavien keskimääräinen savipitoisuus on 53.3 % ja hietasavien 40.9 %, vaihtelu rajat vastaavasti 31—57 % ja 31—54 %. Hietasavet sisälsivät hietaja hiekkalajitteita keskimäärin 29.9 % ja hiesulajitteita 29.2 %. Hiesusaven vastaavat prosenttiluvut ovat 14.5 % ja 32.2 %.

Kolme tutkituista neljästä liejusavinäytteestä vastaa lajitekoostumukseltaan runsassavista hiesusavea, yksi poikkeaa huomattavasti muista ja vastaa aitosavea.

Taulukko 2. Lajittuneiden maalajien keskimääräinen lajitekoostumus Hämeenkyllän ja Malmin karttalehtien alueilla.

Table 2. Average particle size distribution of sorted mineral soils on the area of Hämeenkyllä and Malmi.

Maalaji — Soil type	näytteitä samples	savi clay	hiesu silt		hietä finesand		hiekkä sand		sora gravel
			hieno fine	karkea coarse	hieno fine	karkea coarse	hieno fine	karkea coarse	
HHk — Sand	1	8.0	1.3	1.9	10.1	22.2	30.7	14.6	11.2
KHt — Finesand	8	8.3	3.7	3.7	13.2	54.4	14.9	1.8	
HHt — Finer finesand	5	20.3	9.4	17.2	26.9	21.0	4.0	1.2	
Hs — Silt	9	26.8	22.7	29.7	13.4	5.1	2.0	0.3	
HtS — Sandy clay	11	40.9	11.1	18.1	20.4	6.0	2.9	0.6	
HsS — Silty clay	9	53.3	15.2	17.0	10.5	3.4	0.6		
AS — Heavy clay	16	71.6	11.4	9.3	4.3	3.0	0.4		
LjS — Muddy clay	4	62.2	18.2	14.0	5.2	0.4			

Taulukko 3. Kentällä määritettyjen pH-lukujen keskiarvot maalajeittain Seutulan, Nurmijärven, Hyrylän ja Tuusulan karttalehden alueilla.

Table 3. Average pH-values of various soil types in the areas of Seutula, Nurmijärvi, Hyrylä and Tuusula maps.

Maalaji — Soil type	Viljeltyt maat — Cultivated soils				Viljelemättömät maat — Virgin soils			
	Näyt- teitä Samples	Pinta- maa Surface soil	Jankko Sub- surface	Pohja- maa Subsoil	Näyt- teitä Samples	Pinta- maa Surface soil	Jankko Sub- surface	Pohja- maa Subsoil
		pH	pH	pH		pH	pH	pH
Moreeni — Moraine	2	5.7	5.8	5.9	19	5.2	5.4	5.7
Hieno hiekka — Sand	6	5.2	5.7	5.7	9	4.8	5.0	5.2
Karkea hieta — Finesand	55	5.5	5.7	5.9	27	4.9	5.4	5.6
Hieno hieta — Finer finesand ...	76	5.5	5.9	5.9	26	5.5	5.9	6.2
Hietasavi — Sandy clay	37	5.7	5.9	5.9	—	—	—	—
Hiesusavi — Silty clay	9	5.6	5.9	6.1	2	5.4	5.7	6.2
Aitosavi — Heavy clay	289	5.7	6.1	6.3	70	5.4	5.8	6.2
Lieju — Gytja	8	5.5	5.5	5.4	3	5.9	5.9	6.0
Saraturve — Carex peat	51	5.3	5.4	5.9	40	5.2	5.4	5.6
Rahkaturve — Sphagnum peat ..	—	—	—	—	29	4.0	4.2	4.3
Yhteensä — Total	533				225			

Maan pH

Maan pH-lukujen kohdalla on aluetta käsitelty kahtena osana: Hämeenkylyn ja Malmin maanäytteistä on tehty pH-määritykset potentiometrisesti sekä tuoreina että kuivattuina (liite 3) ja muulta alueelta (Seutula, Nurmijärvi, Hyrylä ja Tuusula) on pH määritetty potentiometrisesti tuoreista näytteistä kartoituksen yhteydessä 760:stä pisteestä. Määritykset on tehty multakerroksesta, jankosta ja pohjamaasta, ja saadut arvot on merkitty karttaan allekkain näytteenottopaikan kohdalle.

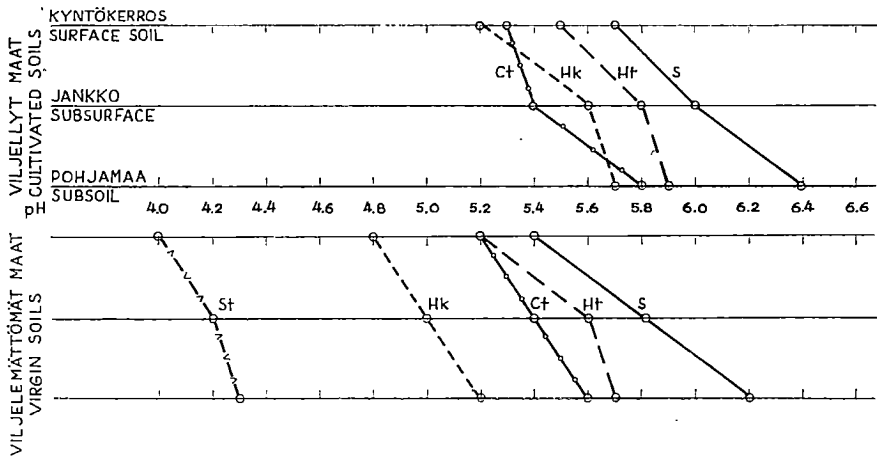
Potentiometristen pH-lukujen keskiarvot on esitetty taulukossa 3 erikseen viljellyistä ja viljelemättömistä maista. Viljeltyjen maiden pH-arvot ovat muokkauskerroksessa 4.4 — 5.7, jankossa 4.6 — 6.1 ja pohjamaassa 5.4 — 6.3. Muilla maalajeilla paitsi liejulla pohjamaan pH-arvot ovat korkeimmat ja muokkauskerroksen alhaisimmat. Rahkaturve on happamin maalaji. Eri kivennäismaalajien pH-lukujen keskiarvo vaihtelee 5.2:n ja 6.3:n välillä, ääriarvot ovat 4.5 ja 7.9.

Viljelemättömiltä mailta mitattujen pH-lukujen keskiarvot vaihtelevat eri maalajeilla 4.0:sta 6.2:een. Näilläkin mailla pohjamaan pH-luvut ovat korkeimmat ja pintamaan alhaisimmat.

Viljelytoimenpiteiden johdosta näyttää peltomaitten muokkauskerroksen pH nousseen keskimäärin 0.3 pH-astetta verrattaessa vastaaviin viljelemättömien maalajien pH-lukuihin. Poikkeuksena on jälleen lieju, jonka happamuutta viljelytoimenpiteet näyttävät lisänneen. Myös jankon ja pohjamaan pH on yleensä peltomailla korkeampi kuin viljelemättömillä mailla. Osittain tämä

Taulukko 4. pH-lukujen keskiarvot maalaajittain Hämeenkyliän ja Malmin karttalehtien alueilla.
Table 4. Average pH-values in the area of Hämeenkyliä and Malmi maps.

Maalaji—Soil type	Viljellyt maat — Cultivated soils										Viljelemättömät maat — Virgin soils							
	Multakerros — Surface			Jankko — Subsurface			Pohjamaa — Subsoil				Multakerros		Jankko		Pohjamaa			
	Näyt- teitä Samples	tuore moist		kuiva dry	Näyt- teitä Samples	tuore moist		kuiva dry	Näyt- teitä Samples	tuore moist		kuiva dry	Näyt- teitä Samples	tuore moist		kuiva dry		
		5.1	5.2			4.6	4.6			5.5	5.5			4.8	4.8			
Moreeni — Moraine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4.9	4.8	5.4	5.0	5.1	4.8
Hiekat — Sand soils	1	4.9	5.2	4.9	1	4.7	4.9	2	—	—	5.3	—	—	—	—	—	—	—
Hiedat — Finesand soils	8	5.4	5.4	5.5	6	5.5	5.5	8	8	5.5	5.2	1	—	—	4.7	4.7	—	5.4
Hiesut — Silt soils	5	5.2	5.3	5.2	5	5.0	5.2	4	4	5.6	5.6	2	—	—	4.4	4.6	4.8	5.0
Hiera- ja hiesusavi — Silty and sandy clays	10	5.3	5.4	5.4	12	5.4	5.4	11	11	5.7	5.7	—	—	—	—	—	—	—
Aitosavi — Heavy clay	24	5.6	5.5	5.6	26	5.8	5.6	19	19	6.2	5.9	—	—	—	—	—	—	—
Liejusavi — Muddy clay	4	5.4	5.3	5.0	12	5.2	5.0	9	9	4.9	4.6	—	—	—	—	—	—	—
Lieju — Gytija	—	—	—	—	5	4.1	4.2	2	2	5.0	4.8	—	—	—	—	—	—	—
Saraturve — Carex peat	4	5.0	4.0	4.6	3	4.6	4.6	1	1	5.5	4.8	—	—	—	—	—	—	—
Multamaa — Mould soil	13	5.1	5.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Total	69				70			56				7						

Kuva 4. Viljeltyjen päämaalajien keskimääräiset pH-tasot verrattuna viljelemättömien maalajien vastaavien kerrosten pH-tasoihin.

Fig. 4. Average pH values of cultivated soil type groups and those at corresponding depths in virgin soils; Hk = sand soils, Ht = finesand soils, S = clay soils, Ct = Carex peat soils, St = Sphagnum peat soils.

johtunee viljeltyjen maiden kalkituksesta ja osittain siitä, että viljeltäviksi on alunperin valittu parhaimmat ja siten myös vähemmän happamat maat.

Karttalehdiltä Hämeenkyly ja Malmi ei ole tehty pH-määrityksiä maastossa kartoituksen yhteydessä. Taulukossa 4 on esitetty maalajeittain keskiarvoluvut pH-arvoista, jotka on saatu laboratoriossa sekä tuoreista että kuivatuista näytteistä. Näiden kahden karttalehden näytteiden lukumäärä on eräiden maalajien kohdalla niin pieni, että pH-arvojen vertailu on epävarmaa.

Aitosavessa, jonka kohdalla näytteitä on edustavin määrä näyttää pH-arvo suurenevan multakerroksesta alaspäin. Liejusavessa on pohjamaa selvästi happamista. Tuoreista näytteistä tehdyt happamuusmääritykset ovat 0.1 — 0.3 pH-yksikköä korkeampia kuin kuivatuista näytteistä tehdyt. Savimaiden pH-arvot ovat korkeampia kuin karkeiden kivennäismaiden, joskaan suuria eroja niissä ei ole.

Kuvassa 4 on esitetty koko alueen keskimääräiset pH-luvut maalajeittain multakerroksesta, jankossa ja pohjamaassa. Seutulän, Nurmijärven, Hyrylän ja Tuusulän karttalehdiltä on käytetty maastossa mitattuja arvoja ja Hämeenkylyän sekä Malmin karttalehdiltä laboratoriossa tuoreista näytteistä saatuja arvoja, koska nämä arvot ovat lähinnä vertailukelpoiset.

Kuvasta havaitaan pH:n nousevan multakerroksesta alaspäin ja useimmissa maalajeissa lähes suoraviivaisesti. Lisäksi havaitaan, että viljeltyjen maiden pH-taso on kaikkien maalajien kohdalla selvästi korkeampi kuin viljelemättömien maiden.

Maan ravinteisuus ja humus

Kaikista maanäytteistä on määritetty kalkki, kali ja fosfori sekä typpi ja humuspitoisuus. Tulokset on esitetty erikseen jokaisen näytteen koh-

Taulukko 5. Maan ravinne- ja humusipitoisuus maalaajettain.
 Table 5. Average nutrient and organic matter contents of various soil types.

Maalaji — Soil type	Pintamaa — Surface soil						Jankko — Subsurface				Pohjamaa — Subsoil				
	Näyt- teitä Samples	Vaiht. Ca Exch. Ca CaCO ₃ tn/ha	Vaiht. K Exch. K K ₂₀ ¹⁾ kg/ha	Helpool. P Easily sol. P Psf ²⁾ kg/ha	Org. ain. Org. matter %	N %	C/N	Näyt- teitä Samples	CaCO ₃ tn/ha	K ₂₀ kg/ha	Psf kg/ha	Näyt- teitä Samples	CaCO ₃ tn/ha	K ₂₀ kg/ha	Psf kg/ha
Hiekat — Sand soils	2	6.4	738	198	7.8	0.285	16	2	1.0	462	47	1	2.7	315	65
Hiedat — Finesand soils	12	5.4	717	160	6.2	0.260	14	10	2.6	298	82	13	3.2	407	52
Hiesu — Silt	5	6.5	1 495	156	6.9	0.261	15	5	3.2	645	37	4	6.2	417	9
Savet — Clay soils	61	11.4	1 020	88	8.4	0.350	14	61	14.3	952	17	56	16.8	1 236	16
Liejusavi — Muddy clay	4	9.4	538	94	8.9	0.351	14	7	3.7	354	46	3	11.2	883	8
Saraturpeet — Carex peats	14	13.7	332	164	61.5	1.506	23	5	6.3	338	51	1	10.2	245	95
Multamaa — Mould soil	16	8.6	676	68	22.8	0.742	18	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljelyt maat — Cultivated soils															
Moreenit — Moraine soils	—	—	—	—	—	—	—	4	1.0	298	22	7	0.8	209	25
Hiekat — Sand soils	1	0.4	200	15	1.5	0.039	22	2	0.4	175	60	3	0.3	100	8
Hiedat — Finesand soils	—	—	—	—	—	—	—	1	0.6	225	155	—	—	—	—
Hiesu — Silt	—	—	—	—	—	—	—	2	0.3	462	25	2	0.8	400	82
Savet — Clay soils	1	13.5	1 050	5	3.2	0.182	10	2	13.6	1 300	10	2	23.2	1 950	10
Lieju — Gytija	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8.8	800	5
Rahkaturve — Sphagnum peat ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0.7	200	45
Kangashumus .. Mor humus	7	4.1	914	206	25.2	0.607	31	—	—	—	—	—	—	—	—

1) 40 % potassium fertilizer

2) 20 % superphosphate

Taulukko 6. Viljavuustutkimuksen tulointakaavio (VUORINEN & KURKI 1955).
Table 6. Legend of soil testing in Finland.

Viljavuusluokka Fertility class	pH			Vaihtuvaa kalkkia Exchangeable Ca CaCO ₃ tn/ha			Vaihtuvaa kalaa Exchangeable K K ₂ O kg/ha 1)			Helposti liukenevaa fosforia Easily soluble P Psf kg/ha 2)		
	Eloperäiset maat Organic soils	Karkeat kivennäismaat Coarse mineral soils	Savimaat Clay soils	Eloperäiset maat Organic soils	Karkeat kivennäismaat Coarse mineral soils	Savimaat Clay soils	Eloperäiset maat Organic soils	Karkeat kivennäismaat Coarse mineral soils	Savimaat Clay soils	Eloperäiset maat Organic soils	Karkeat kivennäismaat Coarse mineral soils	Savimaat Clay soils
Arveluttavan korkea — Critically high	yli 6.6	yli 7.2	yli 7.4	yli 30	yli 24	yli 40	yli 2 400	yli 4 800	yli 7 200	—	—	—
Erittäin hyvä — Very good	6.6 — 6.0	7.2 — 6.4	7.4 — 6.6	30 — 16	24 — 16	40 — 24	2 400 — 1 800	4 800 — 2 400	7 200 — 3 000	yli 600	yli 1 500	yli 1 000
Hyvä — Good	6.0 — 5.6	6.4 — 6.0	6.6 — 6.2	16 — 12	16 — 12	24 — 16	1 800 — 1 200	2 400 — 1 600	3 000 — 2 000	600 — 300	1 500 — 600	1 000 — 400
Tyydyttävä — Satisfactory	5.6 — 5.2	6.0 — 5.6	6.2 — 5.8	12 — 9	12 — 8	16 — 12	1 200 — 600	1 600 — 900	2 000 — 1 200	300 — 120	600 — 200	400 — 120
Välträvä — Fair	5.2 — 4.8	5.6 — 5.2	5.8 — 5.4	9 — 6	8 — 4	12 — 9	600 — 300	900 — 600	1 200 — 900	120 — 60	200 — 60	120 — 60
Huononlainen — Poor	4.8 — 4.4	5.2 — 4.8	5.4 — 5.0	6 — 3	4 — 2	9 — 6	300 — 150	600 — 300	900 — 600	60 — 30	60 — 30	60 — 30
Huono — Very poor	alle 4.4	alle 4.8	alle 5.0	alle 3	alle 2	alle 6	alle 150	alle 300	alle 600	alle 30	alle 30	alle 30

1) 40 % potassium fertilizer
2) 20 % superphosphate

dalla liitteessä 2. Taulukossa 5 ovat ravinteet keskiarvolukuina maalajeittain eri maakerroksissa. On huomattava, että pääosa (234 kpl) näistä näytteistä on otettu Malmin ja Hämeenkyllän karttalehdiltä, joten tulokset edustavat etupäässä tutkitun alueen eteläosaa.

Vaihtuvan kalkin keskiarvoluvut muokkauskerroksessa ovat eri maalajeilla 5.4 — 13.7 tn/ha. Saraturpeen arvo 13.7 tn/ha on tasoltaan paras ja vastaa viljavuusluokkaa hyvä (taulukot 5 ja 6). Muilla maalajeilla keskimääräiset kalkkiarvot kuuluvat luokkaan välttävä. Verrattaessa vaihtuvan kalkin määrää eri kerroksissa havaitaan karkeilla kivennäismailla multakerroksen sisältävän sitä eniten. Sen sijaan jankossa on kalkin määrä savimailla kaikkein korkein 16.8 tn/ha. Liejusavella ja saraturpeella on multakerroksen kalkkimäärä runsaampi kuin jankon.

Viljelemättömien maiden näyteaineisto, lukumääräisesti tosin varsin pieni, näyttää osoittavan, että vaihtuvan kalkin määrä olisi yleensä alhaisempi kuin viljellyillä mailla. Karkeiden kivennäismaiden kohdalla ei vaihtuvan kalkin määrä ole yli 1.0 tn/ha.

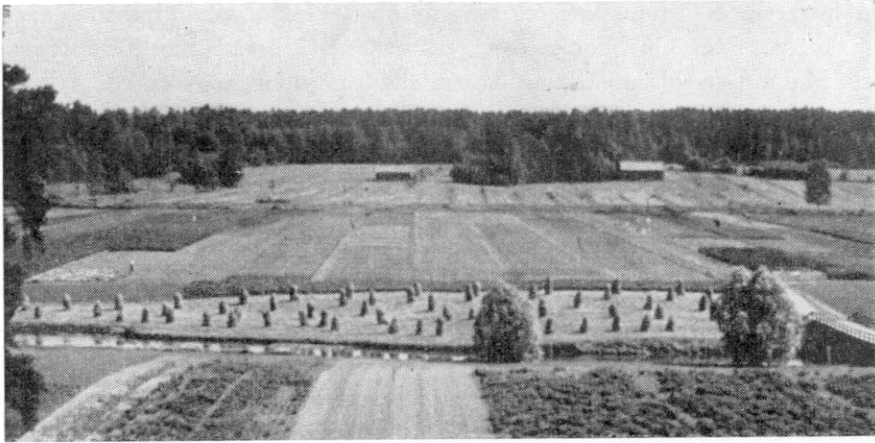
Vaihtuvaa kalialia on useimmissa maalajeissa muokkauskerroksessa enemmän kuin jankossa ja pohjamaassa. Hiesumailla on muokkauskerroksen keskimääräinen kaliluku 1495 kg/ha, jankon 645 kg ja pohjamaan 412 kg.

Savi- ja hiesumailla on vaihtuvan kalin yleistaso korkein, mikä on näille maille ominaista. Tämä seikka voidaan todeta myös taulukon viljelemättömien savien kaliluvuista. Verrattaessa tutkitun alueen vaihtuvan kalin määriä aikaisemmin kartoitettujen Tampereen ja Nokian ympäristön (VUORINEN 1959; SILLANPÄÄ 1961) vastaaviin lukuihin havaitaan, että tutkitun alueen savet ovat huomattavasti kalipitoisempia. Multakerroksen kalipitoisuus on ollut keskim. 200 kg ja pohjamaan 600 kg korkeampi hehtaaria kohti kuin Tampereen—Nokian seuduilla. Tämä johtuu osittain siitä, että tutkitun seudun näytteissä on suhteellisesti enemmän runsaskalaisia aitosavia. Eri maalajeilla on vaihtuvan kalin määrä vastannut tasoa tyydyttävä tai välttävä.

Helposti liukenevan fosforin luvuissa näkyy lannoituksen vaikutus muokkauskerroksen hyväksi ehkä selvempänä kuin muiden tutkittujen ravinteiden kohdalla. Niinpä jankon fosforiluvut ovat esim. savilla vain noin viidesosa muokkauskerroksen vastaavista luvuista ja hieta- sekä saraturvemaillakin noin puolet pienempiä. Pohjamaan fosforipitoisuus on vielä alhaisempi kuin jankon tai suunnilleen samaa tasoa. Liejusavi poikkeaa muista siten, että pohjamaassa on helppoliukoista fosforia enemmän kuin jankossa.

Eri kivennäismaalajien muokkauskerroksen orgaanisen aineksen keskiarvo vaihtelee 6.2:sta 8.4:ään (taulukko 5). Vastaavilla mailla Tampereen—Nokian seudulla oli orgaanista ainesta 5.1 — 7.9 %. Viljelyn saraturpeen orgaanisen aineksen prosenttiluku on keskimäärin 61.5, multamaan 22.8 ja kangashumuksen 25.2.

Hiilen ja typen suhdeluku, joka on eräänlainen typpivarojen käyttökelpoisuutta ilmaiseva indeksi, vaihtelee tutkitun alueen viljellyillä mailla

Kuva 5. Maatalouden tutkimuskeskuksen koekenttiä Keravan jokivarren savikoilla Tikkurilassa.

Fig. 5. Experimental fields of the Agricultural Research Centre on clay soil at Tikkurila.

14:sta 23:een (eri maalajien keskiarvot). Savilla se on edullisin ja turvemailla epäedullisin. Korkein keskimääräinen C/N suhde 31 on kangashumuksessa.

Kasvinviljely

Kasvinviljelyyn on tutkittu alue monessa suhteessa erittäin sopiva. Sääolojensa puolesta seutu kuuluu Suomen suotuisimpiin. Tuotteiden markkinointi on alueella helppoa ja edullista suurten kulutuskeskusten läheisyydessä. Pinta-alasta on yli puolet viljelykseen sopivia maalajeja: lähinnä savia, hietoja ja saraturpeita. Lisäksi näillä maalajeilla pinta on muodoltaan suhteellisen tasainen ja helposti viljeltävä.

Tällä seudulla on viljanviljelyllä tärkeä merkitys. Uudenmaan läänin ruotsalaisen maanviljelysseuran alueella, johon tutkittu alue suurimmaksi osaksi kuuluu, oli vuoden 1961 maataloustilaston mukaan viljan viljelyssä 45.3 % peltoalasta. Kauran ala oli 26.7 %, kevätvehnän 11.2 %, syysvehnän 3.4 %, ohran 2.5 % ja syysrukiin 1.5 %. Koko maan huomioon ottaen viljellään tällä alueella keskimääräistä runsaammin syysvehnää ja kauraa, kun taas syysrukiin ja ohran viljely on vähäistä. Peltöheinän viljelyala oli tällä seudulla 30 %, peltolaitumen 7 %, perunan 2.2 %, syysrypsin 1.1 % ja sokerijuurikkaan 0.6 % peltoalasta. Puutarhamaan ala oli n. 1 %. Peltopinta-alasta on salaojitettua 28 % (Maatalouden vuositilasto 1959).

Huomattava osa maataloudellisesta koetoinnista on keskittynyt tälle seudulle. Useimmat maatalouden tutkimuskeskuksen koelaitokset sijaitsevat Tikkurilassa, Hankkijan kasvinjalostuslaitokset Tammistossa, Helsingin pitäjässä ja Anttilassa, Tuusulan järven länsirannalla, sekä Yliopiston koetilat Malminkartano ja Viik Helsingin kaupungin alueella.

Kuva 6. Vuorottelevia hiekka-, sora- ja kivikerroksia Hakkilan suurelta soranotto-alueelta.

Fig. 6. An esker profile in Hakkila. Sand, gravel and stone layers clearly visible.

Maan taloudellinen ja teknillinen käyttö

Pääkaupunki ja sen läheiset asutuskeskukset sekä niiden tarpeet vaikuttavat merkittävästi tutkitun alueen maan käyttöön. Helsingin nopeasti lisääntyvä väestö tarvitsee yhä uusia alueita asutustarkoituksiin. Samoin teollisuuslaitokset, jotka pyrkivät sijoittumaan suurkaupungin läheisyyteen, lentokentät ja kulkuväylät vaativat oman tilansa. Jo nyt on suuret alueet Hämeenkyliän ja varsinkin Malmin karttalehdillä otettu näihin tarkoituksiin. Helsingin maalaiskunnassa on Malmilla, Tapanilassa, Puistolassa ja Tikkurilassa täten joutunut myös melkoisia aloja viljelykelpoista savimaata taaja-asutuksen alle. Nykyisin uusia asutusalueita valittaessa olisi kiinnitettävä enemmän huomiota myös siihen, minkälaiselle maapohjalle rakennetaan ja tämän takia olisi monet Helsingin uudet asumalähiöt sijoitettava metsäisille moreenialueille, joiden maaperä soveltuu erinomaisesti rakentamiseen ja joiden pienilmasto on asukkaille terveellinen. Tällä suunnitelmallisuudella säästettäisiin viljelyskelpoiset maat maa- ja puutarhatalouden yhä kasvaviin tarpeisiin kulutuskeskuksen välittömässä läheisyydessä.

Monenlaisiin teknillisiin tarkoituksiin tarvitaan Helsingissä suuret määrät soraa ja hiekkaa, joita joudutaan tuottamaan tutkitulta alueelta. Kaupunkia lähinnä sijaitsevat tärkeät sora- ja hiekkaesiintymät ovat Hakkilan, Hiekka-harjun ja Ruskeahiekan alueilla. Monta vähäisempää esiintymää on kaupungin

liepeiltä kulutettu jo loppuun. Näyttää siltä, että tämän seudun soran ja hiekan kulutustarpeessa joudutaan lähitulevaisuudessa turvautumaan Hyrylän karttalehden alueella sijaitseviin Mätäkiven ja Hyrylän esiintymiin.

Saven käyttö rajoittuu tiili- ja keraamiseen teollisuuteen. Tällä seudulla on huolimatta suuresta tiilien kulutuksesta vain muutama tiilitehdas, joista tosin Hämeenkylässä tehdas on Suomen suurin alallaan. Hämeenkylässä tiilitehdas käyttää hyväkseen paikallisia kerrallisia glasiaalisavia sekä myös piileväpitoisia litorinasavia, joita on tällä paikalla aina kymmenen metrin vahvuudelta (SOVERI 1946). Tiiliteollisuuden raaka-aineeksi sopivaa savea on eri puolilla tutkittua aluetta riittämiin.

Rahkaturpeen käyttö tulee lähinnä kysymykseen polttoturpeena ja turvepehkuna. Edelliseen tarkoitukseen nostettiin viime sodan polttoainepulan aikana Malmin karttalehdellä sijaitsevilta Tattarin- ja Slättmossen-soilta polttoturvetta, mutta nykyisin sen nosto ei halvan ulkolaisen polttoaineen saannin vuoksi kannata. Rahkasoiden heikosti maatonutta pintakerrosta, turvepehkua, nostetaan paikalliseen käyttöön kuivikkeeksi karjataloudessa.

KIRJALLISUUTTA

- AALTONEN, V. T. & AARNIO, B. *et al.* 1949. Maaperäsanaston ja maalajien luokituksen tarkistus V. 1949. Summary: A critical review of soil terminology and soil classification in Finland in the year 1949. Maatal.tiet. aikak. 21: 37—66.
- ANGERVO, J. M. 1960. Ilmasto I. Suomen kartasto. 1960. Helsinki.
- ERKAMO, V. 1960. Kasvisto ja kasvillisuusvyöhykkeet. Suomen kartasto. 1960. Helsinki.
- HYYPÄ, E. 1950. Helsingin ympäristön maaperäkartan selitys. 53 s. Helsinki.
- ILVESSALO, Y. 1960. Metsät ja suot. Suomen kartasto. 1960. Helsinki.
- KERÄNEN, J. 1942. Lämpötilous- ja lämpötila maatalousilmatieteellisinä tekijöinä Suomessa. Terra 54, 1—2: 132—151.
- KOLKKI, O. 1959. Lämpötilakarttoja ja taulukoita Suomesta kaudelta 1921—50. 26 s. Helsinki.
- & ROSSI, V. 1940—50. Ilmatieteelliset havainnot Suomesta vuosina 1940, 1941—1950. Helsinki. 1955—1960.
- KULONPALO, M. 1946. Pakilan malmilöydöt. Geoteknillisiä julkaisuja 46: 10—11.
- LAITAKARI, A. 1946. Helsingin ympäristön kallioperän kaivannaiset. Geoteknillisiä julkaisuja 46: 7—9.
- Maatalouden vuositilasto 1958. 1959. Suomen virallinen tilasto 3,51:1—59. Summary: Annual statistics of agriculture 1958.
- MOBERG, K. AD. 1889. Kertomus karttalehteen N:o 6. Nurmijärvi. 59 s. Helsinki.
- SEDERHOLM, J. J. 1926. On migmatites and associated pre-cambrian rocks southwestern Finland. Part II. Bull. de la Comm. Geol. de Finlande 77: 1—143.
- SILLANPÄÄ, M. 1961. Nokia—Vesilahti. Summary: Soil map of Nokia—Vesilahti. Agrogeol. kartt. 17: 1—95.
- SIMONEN, A. 1960 a. Suomen kallioperä. Suomen kartasto 1960. Teksti, s. 13.
- 1960 b. Prequaternary rocks in Finland. Bull. de la Comm. Geol. de Finlande 191:1—49.
- SOVERI, U. 1946. Helsingin seudun savista ja niiden teknillisestä käytöstä. Geoteknillisiä julkaisuja 46: 25—33.
- VIRKKALA, K. 1959. Suomen geologinen kartta. Kerava. Maaperäkartan selitys. 99 s. Helsinki.

- VUORINEN, J. 1959. Tampere—Lempäälä. Summary: Soil map Tampere—Lempäälä. *Agrogeol. kartt.* 16: 1—85.
- »— & KURKI, M. 1955. Viljavuustutkimustulosten tarkennettu tulkintaohje. Maatalouskoe-laitos, maantutkimusosasto 1955.
- »— & MÄKITIE, O. 1955. The method of soil testing in use in Finland. *Selostus: Viljavuus-tutkimuksen analyysimenetelmästä.* *Agrogeol. julk.* 63: 1—44.
- »— & SILLANPÄÄ, M. 1963. Maa ja viljavuus. *Maatalouskalenteri* 52: 157—162.

SUMMARY

Soil map of Malmi — Tuusula

RAIMO ERVIÖ

Agricultural Research Centre, Department of Soil Science, Helsinki, Finland

Soil surveying on the Tuusula and Hyrylä map areas was already started before the second World War, while the Hämeenkylä and Malmi maps were not surveyed until 1960—61.

In spite of the heterogeneity of the methods used, due to long period covered by soil survey work, the explanatory publication concerning the whole area of the six soil maps was considered to be helpful.

The analytical data are therefore mainly the recently surveyed areas. It also has to be noted that the Tuusula map differs somewhat from the others regarding the colours used to denote the different soil types.

The area investigated lies just north of Helsinki and its geographical location is about longitude 24° 43' 39" — 25° 05' 14" east and about latitude 60° 13' 39" — 60° 29' 51" north. The size of the area is 20 × 30 km or 600 km² and it falls within six maps situated as follows:

Nurmijärvi	Tuusula
2043 03	2043 06
Seutula	Hyrylä
2043 02	2043 05
Hämeenkylä	Malmi
2043 01	2043 04

The altitude of the area varies from 5 to 110 metres above sea level. The altitude increases gradually from south-east to north-west. In the following the average altitudes above sea level in the areas of the six maps are given:

Nurmijärvi	61.8 m	Tuusula	53.3 m
Seutula	45.4 m	Hyrylä	46.3 m
Hämeenkylä	34.7 m	Malmi	25.1 m

Scattered rocks and moraine hills among flat field areas are characteristic of this region. The relatively few lakes and rivers in the area cover only 2.0 % of the whole area.

Climatic conditions in the area investigated are the most favourable in Finland. The annual mean temperature is +4 — +5°C. The mean temperature of the warmest month, July, is +17°C and the coldest month, February, —7°C. The average annual precipitation is 650 mm, of which about 300 mm falls during the growing season. The average depth of the snow cover measured on March 15 is 30—40 cm (ANGERVO 1960).

The bedrock of the area belongs to the Svecofennian folding, dating from Archean time. The bulk of this consists of acid plutonic rocks, especially granite, but surface rocks

such as quartz-feldspar schists also occur (SIMONEN 1960 b). Among the granitic rocks, oligoclase and diorite may be mentioned. The commonest of the crystalline schists are diopside gneiss and leptites. In the latter rocks limestone interlayers occur (VIRKKALA 1959). In the distant past iron ore was quarried from small occurrences in the area of the Hämeenkylä map (LAIKAKARI 1946; HYYPPÄ 1950).

Soil classification and principles of mapping

In Finland, soil mapping aims at giving an idea of the soil types of the area and the location and nature of these, chiefly for land utilization in agriculture. Soil maps are also used as a basis of planning settlements and for far-reaching regional and national plans. The principles of classification of soils were presented by AALTONEN *et al.* (1949). This classification is briefly given at the end of this article under the heading "Explanation of Soil Map". In addition to the soil type, adjectives such as sandy (hk), finesandy (ht), silty (hs)), clayey (s) and muddy (lj) are used to indicate any substantial fraction beside the main fraction.

The soil types of the Tuusula map cannot be directly compared with those of the other maps.

The colours and corresponding soil types used in the map of Tuusula are indicated at the lower edge of the map. The Finnish terms for soil types given on the Tuusula map sheet correspond to the following abbreviations in the new classification:

<i>The map of Tuusula</i>	<i>The new soil type classification</i>
keskikarkea hiekka	— sand (HHk)
hieno hiekka	— finesand (KHt)
jäykkä savi	— heavy clay (AS)
kevyt savi	— sandy clay (HtS)
urpasavi	— muddy clay (LjS)

In spite of the unlike colouring of the map of Tuusula the new soil type classification is used in all calculations of this paper.

Field and laboratory studies

As base maps in soil mapping the latest topographic maps (1:20 000) of General Survey Office have been used. The field work was done with a spade and soil auger to a depth of about 1 m. The soil samples were taken from typical soils in various parts of the area. Three samples are usually taken from each sampling site: the top soil, the subsurface soil and the subsoil. From the area of Seutula, Nurmijärvi, Hyrylä and Tuusula samples have only been taken from about ten sites in each map.

The samples were analyzed in the laboratory of the Department of Soil Science. Particle size distribution was determined by wet and dry sieving and by the pipette method, organic matter content by the bichromate method and nitrogen by the Kjeldahl method.

Exchangeable calcium and potassium and soluble phosphorus were determined by the acid ammonium acetate method (VUORINEN and MÄKITIE 1955). In this method a volume sample of 25 ml was shaken for one hour in the extracting solution (0.5 N CH₃COONH₄, 0.5 N CH₃COOH; pH 4.65), the soil: solution ratio being 1:10. From the solution potassium and calcium were determined with a flame photometer and phosphorus colorimetrically. The pH was determined with a Beckman pH meter from the soil-water (1:2.5) suspension.

Soil type distribution and land use.

An essential feature in the area investigated in the alternation of moraine and heavy clay soils. Moraine soils cover 1/3 of the land area and heavy clay an almost equal area

(table 1). In soil mapping bare rock formations are included in the moraine area. Besides heavy clays there are sandy clays, silty clays and muddy clays, mainly located in the southern parts and altogether amounting to 6.1 %. Finesand soils make up 15.2 %, sand soils 4.1 %, gravel soils 0.5 % and gyttja soils 0.5 %. The average percentage of the peat soils is 8.5 %, about 1/3 of which is Sphagnum peat and the rest Carex peat soils.

In the maps of Hämeenkylä and Malmi the densely settled areas, industrial plots, airports and cemeteries have not been investigated. About a third of the land area is cultivated (table 1). The most usual soil type in the fields is heavy clay, which covers as much as 56.3 % of the cultivated area. Besides this, other clay soils comprise about 13 % and finer fine-sand about 11 %. Peat soils under cultivation, mainly Carex peat, cover about 7 % of the field area.

The prospects of increasing the area under cultivation are rather good. If finesand, silt, clay, mud and Carex peat soils are considered arable, the field area (now about 40 %) could be increased to about 60 % of the land area. However, if only the areas where reclamation is economically profitable are taken into account, the possibilities of increasing the cultivated area are far more limited.

Properties of soils

Particle size distribution analyses of soils have been made only from the samples of the Hämeenkylä and Malmi areas (Appendix 1). The average texture of the soil types has been described in Figure 1.

Soil pH determinations have been made from 760 profiles in the maps of Seutula, Nurmijärvi, Hyrylä and Tuusula (Table 2) in connexion with the field work. The pH values of the surface, subsurface and subsoil of these profiles have been measured and the values marked on the maps.

The average pH values of the subsoil were usually highest and those of the surface soil lowest (Fig. 2).

In the surface the pH values of the cultivated soils are on average 0.3 pH unit higher than those of the virgin soils (Table 3 and Fig. 2).

Nutrient content of soils of individual soil samples are given in Appendix 2 and summarized for the main soil types in Table 4. The results, in conformity with the soil testing reports, are expressed as kilograms per hectare (1 ha = 2 million litres); calcium as CaCO_3 , potassium as K_{40} , (cont. 40 % K_2O), phosphorus as superphosphate (Psf, cont. 20 % P_2O_5) and nitrogen as N. The average values of exchangeable calcium in the surface of various cultivated soil types range from 5.4 to 13.4 to/ha (Table 4). The Carex peat soils have the highest lime content, 13.7 to/ha, and in the virgin coarse mineral soils it is very low, usually less than 1.0 to/ha. The content of exchangeable calcium is clearly lower in the virgin soils than in the corresponding cultivated soils. The exchangeable potassium content is generally higher in the surface soil than in the subsurface and lowest in the subsoil. In the clay soils the general level of exchangeable potassium is highest, corresponding to the fertility class "satisfactory" (Table 5). The effect of fertilizing is more apparent from the values of the readily soluble phosphorus than from those of the other nutrients investigated. In the clay soils the P contents of the subsurface are only 1/5 of the values of the surface soil.

The average humus content of the various mineral soil types under cultivation ranges from 6.2 to 8.4 % in the surface layer. In the mould soils it is 22.8 and in the Carex peat soils 61.5 % (Table 6). The average carbon/nitrogen ratio of the various cultivated soil types varies over the range 14—23. This ratio is most favourable in the clay soils and most unfavourable in the Carex peat. In the virgin soils the carbon/nitrogen ratio is considerably higher.

Plant husbandry

In the region investigated plant husbandry is of essential importance. Around 40 % of the land area is cultivated, the corresponding figure for the whole country being only about 8 ½ %. Of the cultivated land about 45 % is under grain crops, mainly oats. Hay crops cover about 30 % and cultivated pasture about 7 %. Other crops of importance are potatoes (2.2 %), turnip rape (1.1 %) and sugar beet (0.6 %).

Economic and technical use of land

Considerable areas of productive clay fields have disappeared under densely populated settlements, especially in the vicinity of Helsinki. More attention should be paid to the planning of land use.

It is natural that in the future the best soils should be saved for agricultural purposes, and settlements, roads etc. should be planned on less productive moraine areas. This is of importance because the reserves of farming land not yet under cultivation are limited. Moreover, the moraine soils make much better ground for building than the clay fields.

Gravel and sand deposits exist in the Hyrylä and Malmi areas, being important sources of raw material for building activity in the city of Helsinki.

Clay deposits for the brick and tile industry are located in various parts of the area. The largest brick factory in Finland is located in the centre of the Hämeenkylä map area.

Liitteet — Appendices

Liite 1. Kivennäismaiden lajitekoostumus
Appendix 1. Particle size distribution of mineral soils

N:o kartalla No on the map	Näytteen n:o No of soil sample	Maalaji Soil type	Syvyys cm Depth cm	Raesuuruus mm - Particle size									
				<0.002 S clay	0.002-0.006 HhS finer silt	0.006-0.02 KHs coarser silt	0.02-0.06 HHt finer finesand	0.06-0.2 KHt coarser finesand	0.2-0.6 HHk finer sand	0.6-2.0 KHk coarser sand	2-5 HSr finer gravel	5-20 KSr coarser gravel	
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2	569	KHt	30-40	11.1	4.0	6.2	32.7	41.7	4.3				
3	570	HsS	60-80	57.0	14.4	8.7	10.4	7.7	1.8				
4	13652	HsS	35-50	55.1	16.5	11.9	8.2	6.3	2.0				
5	571	HHt	20-40	12.8	10.3	17.6	26.2	22.4	8.0	2.7			
6	13 655	sHs	40-50	37.4	29.2	25.1	5.6	1.6	1.1				
7	13 664	sHs	30-40	30.9	28.8	30.1	6.9	1.3	1.4				
8	13 658	shsKHt-Li	50-60	27.8	17.4	8.8	5.6	20.2	16.2	4.0			
10	573	HsS	0-20	39.4	18.7	24.7	12.0	3.4	1.8				
11	16758	htHs	25-35	13.8	19.3	42.9	21.1	1.3	1.6				
12	16759	htHs-Li	35-50	7.8	9.1	37.3	43.3	2.5	6.1	1.5			
13	580	sHHt	5-20	23.5	7.5	12.0	20.8	28.6	22.1	4.4			
15	576	KHt	30-40	—	—	—	8.8	64.7	31.2	2.8			
17	577	KHt	70-80	—	—	—	4.4	61.6					
19	578	AS	20-40	74.6	6.6	9.1	4.9	4.8					
21	16770	HsS	25-35	54.2	11.4	17.4	14.0	3.0	1.2				
24	16780	sHs	35-45	36.3	30.3	25.9	4.7	1.6	2.0				
25	16761	htHs	25-35	19.3	26.6	33.5	11.6	7.0	5.7	1.1			
26	16762	htHs-Li	35-45	13.5	14.5	26.7	20.4	18.1					
28	13676	HsS	30-50	58.9	15.4	16.4	8.2	1.1	1.0				
32	595	shsHHt-Li	70-100	25.5	7.1	20.5	30.3	15.6					
33	597	HtS	30-50	32.1	12.7	21.2	22.9	11.1					
35	601	HsS	30-40	59.3	18.4	17.1	4.3	0.9					
36	13697	LjS	40-50	84.0	12.5	3.5	3.9	1.3					
37	13694	hsAS	40-50	64.9	14.3	15.6	2.9	3.1	1.5				
38	604	hsAS	25-40	62.3	21.8	8.4	4.4	0.5					
39	605	hsAS	80-100	72.6	16.3	14.4	3.8	0.5					
40	608	LjS	30-50	56.3	25.0	10.6	6.7	15.2	12.5	5.6			
41	16798	HtS	20-35	41.8	10.7	7.5	5.6	5.0	1.3				
42	16799	AS	40-50	77.9	9.5	5.6	0.7						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Hämeenkyliä</i>												
37	16794	HtS	25—35	30.9	14.1	27.2	25.8	2.0				
38	16755	AS	20—30	77.3	13.9	5.8	0.5	2.5				
39	615	LjS	50—100	57.0	18.8	18.8	5.0	0.4				
43	13672	shsHt-Li	25—35	19.7	13.3	18.5	24.2	18.4	4.0	1.9		
44	13673	shcHs-Li	40—50	27.3	19.7	24.2	19.0	8.8	1.0			
45	619	HkMr	20—40	2.0	1.0	1.3	4.8	20.3	14.3	15.4	20.0	20.9
45	13660	HtS	20—30	38.7	13.0	20.1	24.5	3.7				
48	13684	HsS	25—35	53.9	19.7	18.5	6.1	1.8				
50	630	LjS	80—100	51.7	16.5	19.2	11.8	0.8				
51	13679	sHs	35—55	38.2	24.0	30.1	7.7					
52	16702	KHt	30—40	6.2	3.3	4.5	15.8	63.8	6.2			
	16703	HtS	50—60	37.4	11.0	14.1	21.9	15.6				
<i>Malmi</i>												
5	16787	KHt	0—25	7.5	3.3	6.2	16.7	47.4	17.1	1.8		
7	460	hsAS	80—100	71.8	14.3	5.9	4.6	3.2	0.2			
9	16677	HtS	15—25	54.4	11.2	12.9	16.6	3.9	1.0			
	16678	HtS	30—50	54.1	10.6	13.4	17.1	4.8				
10	461	HtS	0—27	38.8	6.3	13.9	39.8	1.2				
	463	hsAS	50—100	67.6	10.6	13.0	8.8					
12	17047	hsAS	30—45	71.1	11.3	12.1	4.2	1.3				
13	467	hsAS	70—90	60.6	11.0	13.3	9.9	4.4		0.1		
14	16690	shHt	20—30	19.7	8.8	17.5	32.8	20.2	0.7			
16	470	hsAS	80—100	67.2	10.8	12.6	6.7	1.5	1.2			
18	16693	shcHs-Li	20—30	24.2	17.6	30.3	21.6	4.7	1.6			
	16694	HsS	30—50	46.3	12.0	22.9	16.4	2.4				
19	473	HtS	75—100	41.5	11.1	23.1	17.9	5.8	0.5	0.1		
21	476	HsS	50—100	55.7	9.7	15.3	14.6	4.7				
22	479	AS	50—100	76.8	8.4	8.8	4.6	1.0	0.4			
24	495	KHt	90—110	4.4	0.0	1.6	10.8	65.5	17.0	0.7		
25	482	AS	55—75	66.4	7.7	7.8	9.9	8.2				
26	489	KHt	70—85	9.2	1.6	2.6	11.2	70.0	4.9	0.5		
27	486	AS	60—80	83.1	5.3	3.4	1.9	6.3				
29	18712	hsAS	40—60	70.8	14.0	11.8	3.1	0.3				
30	496	shcHs-Li	0—20	27.3	13.6	22.3	21.5	10.6	3.3	1.4		
	498	HtS	45—60	39.8	11.0	25.4	22.7	1.1				
	499	HtS	85—100	40.1	10.2	20.0	8.8	2.3	17.8	0.8		
35	504	HfHk	50—80	8.0	1.3	1.9	10.1	22.2	30.7	14.6	11.2	
	505	AS	80—115	80.3	6.5	4.9	2.7	5.1	0.5			

Liite 2. Maan kemiallisia ominaisuuksia
Appendix 2. Chemical characteristics of soils

Numero kartalla No on the map	Näytteen No No of soil sample	Maaalaji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Hilppolinkoiset ravinteet Easily soluble				Humus %	C %	Typpi Nitrigen %	C/N
				tuoreesta moist	kuiyasta dry	Kalkki Lime CaCO ₃ tn/ha	Kali Potassium K ₂ O kg/ha	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Hämeenkyliä 1	16775	Mm	0—25	5.8	5.8	20.8	1 100	20	24.1	13.95	0.763	18	
	16776	AS	30—40	5.3	5.3	9.1	675	5					
	16777	AS	40—50	5.3	5.3	8.6	650	20					
2	568	rmKHt	0—20	5.4	5.1	4.9	300	60	7.5	4.3	0.275	15	
	569	KHt	30—40	5.5	5.1	0.8	265	10					
3	570	HsS	60—80	5.9	5.6	15.3	600	25	9.5	5.51	0.294	19	
	13650	rmHsS	0—20	5.0	6.0	19.0	600	110					
	13651	HsS	20—35	5.6	5.5	17.3	525	< 5					
4	13652	HsS	35—50	5.8	5.9	24.5	950	5					
	571	HHt	20—40	5.3	5.0	0.5	115	10					
5	13653	Kh	0—10	4.6	4.5	3.8	775	40	53.3	30.86	1.590	19	
	13654	sHs	10—20	4.5	4.7	0.4	300	15					
6	13655	sHs	40—50	4.6	5.0	0.2	200	115	43.5	25.17	0.901	28	
	13662	Kh	0—7	4.3	4.3	6.5	1 150	130					
7	13663	htsHs	7—17	4.4	4.6	0.2	625	35	10.7	6.17	0.308	20	
	13664	sHs	30—40	4.9	5.0	1.5	600	50					
	13656	rmHHk	0—25	4.9	5.2	8.0	1 175	335					
8	13657	srKHt	30—40	4.7	4.9	1.4	650	90					
	573	shsKHt	50—60	4.7	5.0	4.0	825	< 5					
9	13658	mHsS	0—20	5.8	5.6	14.4	475	45	5.5	3.2	0.185	17	
	574	AS	70—80	6.3	6.3	19.3	1 050	10	5.8	3.36	0.221	15	
10	13698	mHHt	0—20	6.2	6.1	2.7	250	20					
	13699	HHt	20—30	6.2	6.0	5.8	300	85					
	13700	HHt	45—60	6.1	5.7	9.8	575	5	8.1	4.67	0.258	18	
	16757	rmhtHs	0—20	5.5	5.5	7.0	3 800	215					
	16758	htHs	25—35	4.9	5.1	0.7	1 000	135					
	16759	htHs	35—50	4.8	5.0	0.7	800	45					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Hämeenkylä</i>												
11	580	sHt	5—20	4.7	4.7	0.6	225	155				
12	576	KHt	30—40	6.0	5.6	1.2	465	75				
13	577	KHt	70—80	6.0	5.2	0.6	215	80				
14	578	AS	20—40	5.9	5.2	17.4	1 290	10	7.9	4.59	0.333	14
	16766	rmAS	0—20	5.3	5.5	10.5	2 500	55				
	16767	AS	20—35	5.8	5.9	13.8	1 100	<				
	16768	AS	35—50	6.4	6.4	19.0	1 250	5				
15	16769	rmAS	0—22	5.7	5.7	28.5	875	10	9.1	5.25	0.446	12
	16770	HsS	25—35	5.9	6.1	27.5	1 150	<				
	16771	AS	35—45	6.2	6.2	29.0	1 225	5				
16	584	rmAS	0—20	5.7	5.2	10.5	800	115	6.5	3.8	0.283	13
17	16778	rmAS	0—20	5.3	5.3	5.1	1 300	140	6.9	4.01	0.269	15
	16779	sHs	20—30	5.2	5.6	3.2	800	5				
	16780	sHs	35—45	5.5	5.9	8.5	650	15				
18	16772	rmAS	0—20	5.2	5.3	4.7	725	60	11.2	6.49	0.471	14
	16773	hsAS	22—35	5.4	5.4	7.5	700	5				
	16774	AS	35—45	5.7	5.8	14.8	1 250	5				
19	16760	mhtHs	0—20	5.2	5.6	5.7	1 100	105	3.2	1.84	0.129	14
	16761	hsHs	25—35	5.2	5.5	2.8	575	20				
	16762	htHs	35—50	5.2	5.5	1.3	375	5				
20	16763	mAS	0—20	5.6	5.7	15.0	1 725	210	6.0	3.46	0.252	14
	16764	AS	25—35	5.8	5.8	22.3	1 550	5				
	16765	AS	35—50	6.1	6.2	21.3	1 400	<				
21	13674	rmAS	0—20	5.1	5.4	15.0	1 900	120	11.20	6.49	0.496	13
	13675	AS	20—30	6.1	6.2	18.3	600	5				
	13676	HsS	30—50	6.1	6.4	20.5	900	<				
22	13668	rmAS	0—20	5.4	5.5	14.5	1 250	20	8.0	4.63	0.314	15
	13669	AS	20—30	5.9	6.1	18.8	1 625	5				
	13670	AS	40—50	5.9	6.5	17.3	1 975	<				
23	13665	Mm	0—25	4.6	4.9	3.2	400	15	19.06	11.04	0.797	14
	13666	ljCt	25—35	4.7	5.0	3.0	200	10				
	13667	Lj	50—60	5.0	5.0	10.5	650	10				
24	593	Cr	0—20	4.5	4.5	9.9	265	40	64.9	37.6		14
	594	Lj	20—50	4.1	3.6	1.5	140	70				
	595	sHsHt	70—100	6.3	4.0	7.4	625	35				
25	596	rmHtS	0—20	5.3	4.9	5.4	665	85	6.8	3.9	0.314	12
	597	HtS	30—50	5.8	5.2	8.3	365	30				
	598	HtS	70—90	5.8	5.5	10.0	625	30				

Liite 2. (jatkoa)
Appendix 2. (cont.)

Numero kartalla No on the map	Näytteen N:o No of soil sample	Maalaji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Happoliukoiset ravinteet Easily soluble nutrients				Humus %o	C %o	Typpi Nitrogen %o	C/N
				tuoreesta määrit	kuivasta dry	Kalkki Lime CaCO ₃ tn/ha	Kali Potassium K ₂ O kg/ha	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Hämeenkylä													
26	600	rmAS	0—20	5.9	5.7	26.9	502	133	9.5	5.5	0.469	12	
	601	HsS	30—40	6.0	5.8	28.3	675	15				13	
	602	AS	80—100	6.5	6.2	27.0	1 065	10				14	
27	590	rmAS	0—20	5.2	4.8	7.8	425	110	10.8	6.3	0.434	15	
	591	AS	20—40	5.3	4.9	10.7	500	35					
	592	hsAS	40—80	6.1	5.7	17.8	1 000	20					
28	13695	Mm	0—25	5.1	4.8	2.7	250	20	15.4	8.92	0.658	14	
	13696	Lj	25—35	5.4	5.0	5.8	300	85					
	13697	Ljs	40—50	5.4	5.2	9.8	575	5					
29	13688	rmHtS	0—20	5.4	5.1	10.3	400	10	7.7	4.44	0.350	13	
	13687	HtS	20—30	5.9	5.4	11.0	350	5					
	13686	HtS	40—50	6.3	5.8	9.8	325	5					
30	2844	Lj	30—40	3.1	4.4	1.4	375	15	9.7	5.6			
31	2842	rmHtS	0—20	—	5.3	10.3	720	70	6.9	4.0	0.300	13	
32	13692	rmAS	0—25	5.7	5.6	13.5	1 400	85	9.5	5.52	0.457	12	
	13693	AS	25—35	5.9	5.5	7.0	350	5					
	13694	AS	40—50	6.4	5.9	15.5	825	5					
33	603	rmAS	0—20	5.9	5.9	11.0	1 400	180	10.3	5.7	0.370	15	
	604	hsAS	25—40	6.0	5.5	11.2	1 150	25					
	605	hsAS	80—100	6.8	6.3	14.0	1 700	25					
34	13689	rmAS	0—20	5.3	5.1	7.2	1 650	120	7.7	4.43	0.317	14	
	13690	AS	20—30	5.5	5.3	8.8	1 350	5					
	13691	AS	30—45	5.8	5.5	11.0	1 250	5					
35	606	mLjs	0—30	5.0	5.0	1.8	675	165	9.7	5.6	0.368	15	
	608	Ljs	30—50	4.8	5.0	1.2	400	90					
	609	Ljs	50—70	4.6	4.7	2.0	495	30					
36	16797	rmHtS	0—20	5.3	5.5	8.9	1 175	50	6.4	3.71	0.272	14	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	<i>Hämeenkylä</i>											
37	16798 16799 16793 16794 16795 16796 16754 16755 16756	HrtS AS mHtS HrtS HtS KHt rmAS AS AS	20—35 40—50 0—25 25—35 35—50 50—60 0—20 20—30 30—45	5.4 5.9 5.1 5.2 5.4 5.4 5.8 5.9 6.5	5.6 6.0 5.1 5.3 5.4 5.4 5.9 6.1 6.5	7.8 20.0 4.0 5.0 9.0 2.9 14.5 18.0 19.0	675 1400 1100 275 400 175 950 180 1425	< 5 < < < 5 < 100	5.8 3.35 0.258	3.76 0.252 0.395	0.258	13
38	16754 16755 16756	rmAS AS AS	0—20 20—30 30—45	5.8 5.9 6.5	5.9 6.1 6.5	14.5 18.0 19.0	950 180 1425	50 5 5	6.5 0.252 0.395	3.76 0.252 0.395	0.252	15
39	613 614 615 610 611 612 16751 16752 16753	mLjS LjS LjS rmAS AS AS Mm LSt Lj	0—18 18—45 50—100 0—18 18—35 60—100 0—20 20—40 70—90	5.5 5.3 4.8 5.6 6.1 7.8 5.3 5.0 4.9	5.3 5.1 3.8 5.4 5.7 5.9 5.0 5.0 4.6	10.7 2.8 7.1 12.5 12.8 14.8 15.3 20.3 13.3	390 340 525 415 390 1325 275 200 1000	100 70 90 85 10 15 45 35 5	9.1 0.367 0.861	5.3 5.4 21.66	0.367 0.861	13 15 25
40	611 612 16751 16752 16753	AS AS Mm LSt Lj	18—35 60—100 0—20 20—40 70—90	6.1 7.8 5.3 5.0 4.9	6.1 5.9 5.4 5.0 4.6	12.8 14.8 15.3 20.3 13.3	390 1325 275 200 1000	15 45 35 5	37.4 0.861	21.66	0.861	25
41	621 623 13671 13672 13673	Ct Ct rmHHt shsHHt shHs	40—80 80—120 0—25 25—35 40—50	4.9 4.9 4.7 4.6 5.4	4.7 4.7 5.0 5.1 5.6	6.0 10.2 3.8 2.1 6.0	175 245 675 300 325	30 95 35 15 10	7.0 0.294	4.04	0.294	14
42	616 617 618 619 2846 13659 13660 13661	Kh HkMr HkMr HkMr HkMr rmHtS HtS HtS	0—5 5—15 15—20 20—40 40—100 0—20 20—30 30—40	5.8 5.4 4.5 5.3 5.4 5.5 6.0	4.9 4.9 4.2 4.8 4.9 5.6 6.0	9.3 1.0 2.9 0.8 0.5 11.5 9.5	1100 575 325 250 240 425 500	610 45 110 10 10 25 5	19.8 0.527	11.5	0.527	22
43	616 617 618 619 2846 13659 13660 13661	Kh HkMr HkMr HkMr HkMr rmHtS HtS HtS	0—5 5—15 15—20 20—40 40—100 0—20 20—30 30—40	5.8 5.4 4.5 5.3 5.4 5.5 6.0	4.9 4.9 4.2 4.8 4.9 5.6 6.0	9.3 1.0 2.9 0.8 0.5 11.5 9.5	1100 575 325 250 240 425 500	610 45 110 10 10 25 5	19.8 0.527	11.5	0.527	22
44	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19
45	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19
46	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19
47	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19
48	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19
49	634 635 636 631 632 633 13683	mKHt KHt KHt Mm AS AS rmHsS	0—20 20—45 70—90 0—18 20—40 70—90 0—25	5.5 5.4 5.8 5.4 6.4 5.5	5.5 5.3 5.8 5.1 6.4 5.5	7.2 1.1 1.1 12.5 13.0 12.2 7.3	2150 400 290 675 700 750 1575	645 80 25 125 10 10 90	4.6 0.157	2.7 11.9	0.157 0.619	17 19

Liite 2. (jatkoa)
Appendix 2. (cont.)

Numero kartalla No on the map	Näytteen N:o No of soil sample	Maalaji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Helppoliukoiset ravinteet <i>Easily soluble nutrients</i>			Humus % 10	C % 11	Typpi Nitrogen % 12	C/N
				tuoreesta <i>moist</i>	kuivasta <i>dry</i>	Kalkki Lime CaCO ₃ tn/ha 7	Kali Potassium K ₂ O kg/ha 8	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha 9				
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Hämeenkylä</i>												
	13684	HsS	25—35	5.6	5.3	5.5	650	< 5				
	13685	HsS	40—50	6.0	5.7	9.7	625	< 5				
49	13680	Mm	0—25	4.9	4.7	2.2	350	50	37.0	21.42	1.102	19
	13681	Lj	25—40	4.4	4.3	1.0	225	< 5				
	13682	LjS	50—60	4.0	3.8	0.4	575	< 5				
50	628	Ct	0—25	5.4	4.7	6.2	390	180	52.8	30.6	1.517	20
	629	LjS	30—45	4.9	4.7	2.6	290	45				
	630	LjS	80—100	4.5	4.3	1.6	975	145				
51	13677	mLjS	0—20	5.6	5.4	7.0	575	105	10.4	6.01	0.364	16
	13678	LjS	20—30	5.7	5.4	4.1	350	145				
	13679	sHs	35—55	6.1	5.5	8.8	300	10				
52	16701	rmKHt	0—25	5.4	5.4	9.0	850	110	10.7	6.18	0.420	15
	16702	KHt	30—40	5.0	5.2	2.0	150	55				
	16703	HtS	50—60	5.5	5.5	7.5	450	15				
53	625	Mm	0—20	4.9	4.9	5.3	365	135	32.4	18.8	1.023	18
	626	Lj	40—60	3.3	3.8	0.9	515	135				
	627	LjS	90—110	6.0	3.5	1.8	165	390				
<i>Seutula</i>												
1	637	HHt	0—22		5.0	6.7	450	85	10.95	6.34	0.530	12
	638	AS	22—45		5.5	13.0	400	< 5				
	639	AS	45—80		5.5	13.8	550	15				
	640	AS	80—100		5.6	10.0	425	< 5				
2	641	Kh	0—6		5.0	1.9	750	115	6.16	3.57	0.050	72
	642	Mr	6—50		5.0	0.5	200	< 5				
	2947	Mr	50—100		4.8	0.5	250	5				
3	643	Mr	8—30		4.8	0.4	225	30				
	2948	Mr	30—100		4.7	0.3	150	5				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Seitilä</i>	650	AS	0—20		4.8	10.2	1 250	40	9.83	5.69	0.460	12
	651	AS	20—45		4.9	7.7	1 150	<				
	652	AS	45—85		5.5	17.5	1 825	<				
	653	Mm	0—25		4.5	4.2	800	90	30.70	17.77	1.099	16
	654	HtS	25—50		4.9	8.8	500	<				
	655	HtS	50—100		4.5	5.7	900	<				
	2949	Mm	0—25		5.0	4.4	475	80	15.44	8.94	0.800	11
	660	AS	30—40		5.6	11.8	450	<				
	656	AS	0—20		5.2	12.2	775	90	8.93	5.17	0.418	12
	657	AS	0—20		5.2	12.3	700	90				
	658	AS	30—40		5.2	15.8	850	<				
	659	AS	70—80		5.6	17.0	1 050	10				
	661	AS	0—20		5.0	8.4	600	45	7.35	4.25	0.418	10
	662	AS	20—45		5.3	8.8	500	5				
	663	AS	45—85		6.0	25.0	1 675	<				
	664	AS	0—20		5.3	12.5	1 650	35	6.50	3.76	0.328	11
	665	AS	20—45		5.3	13.5	800	5				
666	AS	45—95		6.0	13.5	975	<					
672	AS	0—20		5.1	7.8	800	50	10.14	5.87	0.439	13	
673	AS	30—40		5.6	16.8	1 150	<					
674	AS	80—90		6.5	17.5	1 550	<					
671	Mr	40—50		4.7	0.2	175	<					
668	Ct	0—30		4.7	11.0	825	95					
669	HtS	45—50		4.8	7.5	950	65					
670	Lj	80—90		4.8	9.9	1 000	5					
<i>Nurmijärvi</i>	682	Lj	25—50		4.9	7.6	450	10				
	2883	AS	0—22		5.2	11.0	1 900	60	10.39	6.01	0.397	15
	2884	AS	22—45		5.9	16.3	1 050	<				
	687	Lj	25—70		5.0	7.4	475	5				
	684	AS	20—40		5.8	17.5	1 025	<				
	685	AS	40—100		6.4	14.5	1 050	<				
	691	Mm	0—18		4.6	2.9	350	115	16.00	9.26	0.661	14
	692	AS	18—40		6.6	19.8	925	<				
	693	AS	40—100		5.0	4.1	438	65				
	694	AS	0—16		5.4	10.8	900	40	4.50	2.61	0.203	13
695	AS	18—45		5.8	16.5	925	<					

Liite 2. (jatkoa)
Appendix 2. (cont.)

Numero kartalla No on the map	Näytteen No No of soil sample	Maalaji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Kalkki Lime CaCO ₃ tn/ha	Helppoliukoiset ravinteet Easily soluble nutrients			Humus % 10	C % 11	Typpi Nitrogen % 12	C/N 13
				tuoreesta moist	kuivasta dry		Kali Potassium K ₂ O kg/ha	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha					
1 Nurmijärvi 10	696	Kh	0—10	5	6	3.4	1 425	210	10	11	12	13	
	697	AS	10—60		4.3	11.6	1 625	15	33.10	19.16	0.710	27	
	698	AS	60—100		5.1	5.8	1 825	< 5					
	699	AS	0—18		5.6	13.5	1 050	5	3.25	1.88	1.182	10	
	700	AS	18—40		5.7	15.5	975	< 5					
1 Malmi	701	AS	40—100		6.2	28.8	2 075	15					
	16784	Mm	0—15		5.6	12.0	375	20	18.43	10.67	0.630	17	
	16785	AS	15—30		5.9	14.5	500	< 5					
	16786	hkAS	30—40		6.0	8.6	350	< 5					
	16682	Kh	0—3		5.4	2.6	950	255	16.30	9.44	0.343	28	
	16683	HkMr	5—15		5.0	0.2	175	25					
	16684	HkMr	20—40		5.3	0.4	75	30					
	16685	KHt	50—60		5.4	0.2	50	20					
	455	LCt	0—35		4.9	23.0	235	195					
	16790	LjS	0—17		5.5	18.3	550	< 5					
3 4	16791	LjS	20—30		5.2	12.3	500	< 5					
	16792	LjS	40—60		5.5	22.5	1 000	< 5					
5	16787	mKHt	0—25		5.4	1.8	100	5	4.39	2.54	0.171	15	
	16788	KHt	25—35		5.4	0.4	25	5					
	16789	HHk	35—55		5.8	0.9	100	< 5					
6	16686	rmAS	0—20		5.4	10.8	1 050	85	7.50	4.34	0.353	12	
	16687	AS	20—30		5.8	14.4	650	25					
7	16688	AS	30—50		6.0	15.8	750	20					
	458	rmHtS	0—15		5.5	9.3	850	90	7.6	4.40	0.233	19	
	459	AS	15—80		5.7	18.3	1 140	10					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Malmi</i>												
8	460 16679 16680 16681 16676 16677 16678	hsAS rmHtS HtS HtS Mm HtS HtS	80-100 0-20 20-30 30-50 0-15 15-25 30-50	6.2	6.3 5.5 5.8 5.4 6.4 5.2 5.0	16.1 7.5 7.0 9.0 12.2 15.0 14.8	1590 1825 450 675 575 625 725 380 555	20 145 20 40 110 25 15 125 25	10.87	6.29	0.482	13
9									15.85	9.18	0.510	18
10	461 462 463	rmHtS HtS hsAS	0-27 27-50 50-100	5.3 5.1 4.9	6.4 5.0 5.2	7.5 6.4 11.4	725 555 1530	15 25 20	8.7	5.04	0.359	14
11	17048 17049 17050 17045 17046 17047	rmAS AS AS Mm AS hsAS	0-25 25-35 25-50 0-20 20-30 30-45		5.2 5.4 5.6 5.4 5.3 5.8	7.9 10.3 11.4 8.5 6.5 12.3	1725 875 850 850 800 1300	25 5 5 55 5 10	12.54	7.26	0.370	20
12	465 466 467	HtS HtS hsAS	0-22 30-45 70-90	6.0 6.4 6.8					18.47	10.69	0.443	24
13	16689 16690 16691	msHHt sHHt sHHt	0-20 20-30 30-50		5.5 5.4 5.4 5.8 5.7	8.4 5.0 6.0 19.0 16.0	875 275 275 990 1800	285 75 50 10 245	4.49	2.60	0.179	14
14	464 468 470	AS AS hsAS	30-45 0-18 80-100	5.5 5.0 5.9					6.32	3.66	0.255	14
15	16698	rmAS	0-20		5.0	6.8	2050	170			0.266	14
16	16699	AS	20-40		5.1	5.5	1275	110				
17	16700	AS	40-60		5.2	6.8	1325	50				
18	16692 16693 16694	mrHs shHs HsS	0-20 20-30 30-50		5.4 5.9 6.1	8.6 7.5 10.6	950 550 1050	60 10 10	4.15	2.60	0.216	12
19	472 473	AS HtS	21-76 76-100	6.0 6.1	5.7	13.9	800	10				
20	18701 18702 18703	rmAS AS AS	0-20 20-30 30-50		5.6 5.7 5.8	11.5 9.0 8.5	2025 925 875	70 20 10	8.8	5.11	0.361	14
21	474 475	Ct AS	0-24 24-50	5.2 5.5	5.2 5.1	15.8 10.3	440 665	240 10	47.4	27.44	1.181	23

Numero kartalla No on the map	Näytteen No No of soil sample	Maa- laji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Helppoliukoiset ravinteet Easily soluble nutrients			Humus % ₀	C % ₀	Typpi Nitrogen % ₀	CIN
				tuoreesta moist	kuivasta dry	Kalkki Lime CaCO ₃ t/ha	Kali Potassium K ₂ O kg/ha	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha				
1			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Malmi</i>												
22	476 477 478 479	HsS rmAS AS AS	50—100 0—22 22—50 50—100	5.8 5.8 6.1 6.6	5.7 5.5 5.7 5.8	13.0 20.9 20.2 17.3	1 215 800 915 1 500	10 105 10 120	14.0	8.11	0.443	18
23	16695 16696 16697	Mm LjS LjS	0—25 30—40 40—60		4.8 4.6 5.0	9.6 3.8 1.4 0.9	1 225 675 750 190	70 75 10	31.60	18.30	0.864	21
24	494 495	Mr KHt	20—40 90—110						9.5	5.50	0.350	16
25	480 482	rmAS AS	0—20 55—75	6.2 6.7	5.6	18.8	515	135				
26	489	KHt	70—85	4.7								
27	483 486	rmAS AS	0—20 60—80	6.6 6.7	5.9 5.9	18.3 17.3	2 130 1 515	435 10 50	12.4	7.2	0.496	15
28	500	CLt	20—40	4.3	4.2	6.8	190	145	6.60	3.82	0.328	12
29	18710 18711 18712	rmHtS HtS hsAS	0—20 20—30 40—60		5.4 5.3 5.4	7.8 7.0 10.0	900 750 1 050	25 65 260				
30	496 497 498 499	rmshHs KHt HtS HtS	0—20 20—45 45—60 85—100	4.9 4.9 4.2 4.2	4.9 6.3 1.8 1.2 4.3 6.4	6.3 1.8 1.2 1.4 6.4	325 225 1 030 1 325 900	65 135 190 65 370	12.5	7.2	0.431	17
31	18704 18705 18706	mKHt KHt HHt	0—25 25—40 40—50		5.6 5.8	2.6 1.2	250 175	125 20	5.22	3.02	0.210	14
32	18707 18708	rmAS AS	0—20 20—30		5.5 5.9	10.5 11.4	2 550 1 025	250 25	6.52	3.78	0.314	12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Malmi</i>												
33	18709 16781 16782 16783 17041 17042 17043 17044	AS Mm LjS KHt Mm LjS KHt LjS	30—50 0—25 35—50 50—60 0—25 25—40 40—50 50—70		6.3 5.3 4.4 4.5 5.5 5.6 5.6 6.1	15.8 8.7 1.4 0.5 12.8 12.5 2.9 12.5	1400 1800 825 250 450 725 275 1850	25 90 5 85 5 5 15	16.20 15.87 59.5	9.38 9.19 34.5	0.574 0.476 1.723	16 19 20
35	502 503 504 505	CLt HtS HHk AS	0—22 22—50 50—80 80—100	4.4 5.2	4.5 4.4 4.8 4.6	4.9 3.3 1.8 5.9	300 590 215 1900	70 40 60 20				
<i>Hyrylä</i>												
1	506 508 509 510 511 512 513 514 515 516 2905 517 2906	AS AS AS AS AS AS AS AS AS KHt KHt KHt	0—20 30—40 60—70 0—20 40—50 80—100 0—20 30—40 70—80 0—10 30—40 80—90		5.5 5.9 6.3 5.5 5.7 6.3 5.2 5.9 6.4 5.4 5.5 5.3 5.8	15.3 19.8 35.0 16.8 16.3 27.0 8.0 19.0 18.8 4.8 4.8 4.1 2.2	800 525 1000 750 700 2250 650 1225 1450 550 625 175 800	80 5 5 80 40 5 55 5 5 180 170 290 25	7.86 6.44 8.20 5.48	4.55 3.73 4.75 3.17	0.225 0.366 0.373 0.284	20 10 13 11
5	518 519 520 521 522 523 524 525 526 529 530	Kh HHk HHk HHk AS AS AS AS AS AS AS	0—5 0—5 20—50 80—100 0—25 0—25 30—40 30—40 60—70 0—20 0—20		5.0 4.8 5.3 5.2 5.2 5.6 5.8 6.4 5.3 5.1	1.1 0.6 0.2 0.3 9.8 9.0 16.0 6.3 12.7 6.3 6.6	250 200 75 100 1100 850 1675 1725 1275 1025 925	80 55 5 10 65 35 5 5 5 75 95	4.40 9.27 6.24	2.55 5.37 3.61	0.128 0.395 0.306	20 14 12

Appendix 2. (cont.)

Numero kartalla No on the map	Näytteen No No of soil sample	Maalaji Soil type	Syvyys Depth cm	pH		Happoliukoiset ravinteet <i>Easily soluble nutrients</i>				Humus % 10	C % 11	Typpi Nitrogen % 12	CIN 13
				tuoreesta <i>moist</i>	kuivasta <i>dry</i>	Kalkki Lime CaCO ₃ tn/ha 7	Kali Potassium K ₂ O kg/ha 8	Fosfori Phosphorus Psf kg/ha 9					
1 <i>Hyyrylä</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	531	AS	30—50		5.9	12.8	1 000						
	532	AS	70—90		6.3	17.3	1 325	<	5				
	527	HtS	0—30		4.9	2.7	475		55	10.96	6.35	0.395	16
	2907	HtS	0—30		4.9	2.5	450		50				
	528	HtS	30—50		5.3	0.7	275		<				
	2908	HtS	30—50		5.2	0.6	225		<				
	2909	HtS	70—80		5.3	1.1	300		5				
	533	AS	0—30		5.6	21.5	650		160	8.01	4.64	0.418	11
	534	AS	30—50		5.8	19.3	700		<				
10	535	AS	60—80		6.2	22.3	1 025		<				
	536	HHt	0—20		4.9	2.7	900		80	4.70	2.72	0.124	22
	537	AS	30—40		5.2	2.0	1 100		<				
	538	AS	70—80		4.9	8.5	475		<				
	539	AS	0—15		4.9	5.9	1 750		95	7.10	4.11	0.034	12
	540	AS	40—50		5.5	13.0	1 200		10				
1 <i>Tuusula</i>	541	HHt	0—20		5.3	6.3	600		45	4.02	2.33	0.254	9
	542	AS	35—50		6.4	16.8	1 875		<				
	543	AS	80—100		6.6	13.8	1 675		<				
	545	St	75—90		4.0	0.7	200		45				
	546	AS	0—20		5.4	11.5	975		15	9.30	5.39	0.039	14
	547	AS	30—50		6.3	17.8	800		<				
	548	AS	80—100		7.0	11.6	575		<				
	549	HHk	5—15		5.4	0.4	200		15	1.47	0.85	0.039	22
	550	HHk	50—60		5.6	0.3	150		65				
	551	HHk	80—90		5.7	0.5	125		10				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Tausula</i>												
5	552	AS	10—15		5.5	7.1	975	45	6.01	3.48	0.186	19
	554	AS	80—100		6.9	13.5	950	<				
6	555	Lj	50—65		5.2	8.8	800	5				
7	559	AS	5—10		5.3	13.8	1 825	30	8.46	4.90	0.418	12
	560	AS	40—50		6.4	20.0	975	<				
	561	AS	90—100		6.8	22.5	1 725	5				
8	562	HHk	5—15		5.4	4.7	300	60	4.82	2.79	0.262	11
	563	HHk	30—40		5.7	0.7	275	<				
9	565	AS	0—15		5.5	10.9	575	50	5.23	3.03	0.329	9
	566	AS	35—50		6.7	29.8	1 475	<				

Maaperäkartan merkinnät

Explanation of Soil Map

Maataluskoelaitoksen maatumkimusosasto

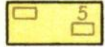

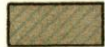

Agricultural Research Institute,

Department of Soil Science,

Helsinki, Finland

		Kivennäismaat: Mineral soils:		
I	Louhikko Big stones			(Lo)
II	Kivikko Stony soil			(Ki)
III	Soramaat Gravel soils		Sora, somero Gravel	(Sr)
IV	Moreenimaat Moraine soils		Soramoreenimaa Gravel moraine soil	(SrMr)
			Hiekkamoreenimaa Sand moraine soil	(HkMr)
			Hietamoreenimaa Finesand moraine soil	(HtMr)
			Hiesumoreenimaa Silt moraine soil	(HsMr)
V	Hiekkamaat Sand soils		Karkea hiekka Coarse sand	(KHk)
			Hieno hiekka Sand	(HHk)
VI	Hietamaat Finesand soils		Karkea hieta Finesand	(KHt)
			Hieno hieta Finer finesand	(HHt)
VII	Hiesumaat Silt soils		Hiesu Silt	(Hs)
VIII	Savimaat Clay soils		Hietasavi Finesand clay	(HtS)
			Hiesusavi Silt clay	(HsS)
			Jäykkä eli aitosavi Heavy clay	(AS)
			Liejusavi (m.m. urpasavi) Mud clay	(LjS)
		Maan multavuus: Content of humus in surface soil:		
Humusta Humus	< 3 %		Vähämultainen (vm) hiesu. (Multakerroksen paksuus 10 cm) Silt soil poor of humus. (Depth of surface soil 10 cm)	
	» 3 — 6 %		Multava (m) hiesusavi. (12 cm) Medium humous silt clay soil	
	» 6 — 15 %		Runsasmultainen (rm) karkea hieta. (30 cm) Finesand soil rich of humus	

Eloperäiset maat: Organic soils:

IX Humusmaat Humus soils		Multamaa (Mm) aitosaven päällä. (30 cm) Mould (mull) overlying heavy clay	
		Lehtomulta (Lm) karkean hiedan päällä. (8 cm) Mull humus (leaf mould) overlying finesand	
		Kangashumus (Kh) hienon hiekan päällä. (5 cm) Mor humus overlying sand	
X Lieju- ja järvimutamaat Mud soils		Lieju (Lj) Mud, gyttja	(Lj)
		Järvimuta (Jm) Lake mud	(Jm)
XI Mutasuoturpeet I. saravaltaiset turvemaat Swamp peat soils		Ruskosammalsaraturve (BCt) Bryales Carex peat	(BCt)
		Saraturve (Ct) Carex peat	(Ct)
		Metsäsaraturve (LCt) Ligno Carex peat	(LCt)
		Rahkasaraturve (SCt) Sphagnum Carex peat	(SCt)
XII Rahkasuoturpeet I. rahkavaltaiset turvemaat Bog peat soils		Sararahkaturve (CSt) Carex Sphagnum peat	(CSt)
		Metsärahkaturve (LSt) Ligno Sphagnum peat	(LSt)
		Rahkaturve (St) Sphagnum peat	(St)

Täydennyksiä: Supplementary Explanations:

	Liejuinen karkea hieta (ljKHt) Finesand with (<6%) mud
	Turvemaata alle 20 cm aitosaven päällä Less than 20 cm peat soil overlying heavy clay
	3 dm (> 20 cm) karkeata hietaa — finesand
	2 » hienoa hiekkaa — sand
	5 » aitosavea — heavy clay
	Suolamaa — salt soil
	Voimakkaasti uuttunut maa Strongly leached (podsolised) soil
5.9	Ruokamullan pH — pH of surface soil
12 x 6.2	Jankon pH — pH of subsurface soil
6.5	Pohjamaan pH — pH of subsoil
	pisteessä 12 — on the point 12

AGROGEOLOGISIA KARTTOJA — SOIL MAPS

1. AARNIO, B. 1916. Karjalohjan kirkonkylän eteläpuolella oleva seutu ja Immolan maatala. Kartta ja selitys. — 1917. Trakten söder om Karislojo kyrkoby och Immola egen-
dom. Karta och beskrivning.
2. FROSTERUS, B. 1916. Trakten kring Pojo vikens norra del och Gumnäs-Odnäs militär-
boställe. Karta och beskrivning. — 1917. Pohjanlahden (Pojo) pohjoisosan ympä-
rillä oleva seutu ja Gumnäs-Odnäsin virkatalo. Kartta ja selitys.
3. AARNIO, B. 1920. Mustiala (3 karttaa). — Mustiala (3 kartor).
4. —»— 1924. Paimion pitäjä (1 kartta). Deutsches Referat.
5. —»— 1927. Etelä-Pohjanmaa (4 karttaa). Summary. — 1928. Syd-Österbotten (4 kar-
tor). Summary.
6. —»— 1930. Turku (2 karttaa). Summary.
7. —»— 1933. Loimaa (4 karttaa). Summary.
8. —»— 1935. Salo I (1 kartta). Summary.
9. —»— 1936. Salo II (1 kartta). Summary.
10. —»— 1937. Salo III (1 kartta). Summary.
11. —»— 1938. Salo IV (1 kartta). Svenskt referat.
12. KIVINEN, E. 1939. Helsinki III (1 kartta). Summary.
13. VUORINEN, J. 1946. Nummi—Pusula (1 kartta). Summary.
14. PUROKOSKI, P. 1954. Mikkeli—Tuukkala (2 karttaa). Zusammenfassung.
15. —»— 1956. Harviala—Turenki (2 karttaa). Zusammenfassung.
16. VUORINEN, J. 1959. Tampere—Lempäälä (6 karttaa). Summary.
17. SILLANPÄÄ, M. 1961. Nokia—Vesilahti (6 karttaa). Summary.
18. VUORINEN, J. 1961. Kangasala—Pälkäne (6 karttaa). Summary.
19. ERVIÖ, R. 1963. Malmi—Tuusula (6 karttaa). Summary. Ann. Agric. Fenn. 2, Suppl. 3.